

Πρωτ. _____
 Αριθ. _____
 Διεκπ. _____

Από τα επίσημα Πρακτικά της ΡΚΖ΄, 26 Μαΐου 2022, Συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, στην οποία ψηφίστηκε το παρακάτω σχέδιο νόμου:

Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ - ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Άρθρο 3 Ορισμοί

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ ΑΕΡΙΩΝ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Άρθρο 4 Εθνική Στρατηγική και Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Άρθρο 5 Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Άρθρο 6 Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Άρθρο 7 Τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα

Άρθρο 8 Αναθεώρηση κλιματικών στόχων

Άρθρο 9 Καθορισμός δράσεων και μέτρων προσαρμογής και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ

Άρθρο 10 Γενικά μέτρα πολιτικής

Άρθρο 11 Απαγόρευση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα

Άρθρο 12 Μέτρα προώθησης των οχημάτων μηδενικών εκπομπών

Άρθρο 13 Συλλεγόμενα στατικά δεδομένα σημείων επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 14 του ν. 4710/2020

Άρθρο 14 Εγκατάσταση σημείων στάθμευσης και επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων - Τροποποίηση αρ-

θρου 17 του ν. 4710/2020

Άρθρο 15 Εξαιρέση διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών για τις κατηγορίες οχημάτων «M3», «N2» και «N3» - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 39 του ν. 4710/2020

Άρθρο 16 Δημοτικά Σχέδια Μείωσης Εκπομπών

Άρθρο 17 Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από τα κτίρια

Άρθρο 18 Ενδυνάμωση της διάστασης της κλιματικής αλλαγής στην περιβαλλοντική αδειοδότηση - Τροποποίηση Παραρτήματος ΙΙ του ν. 4014/2011

Άρθρο 19 Μέτρα για τη μείωση εκπομπών από εγκαταστάσεις

Άρθρο 20 Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από επιχειρήσεις

Άρθρο 21 Μετασχηματισμός αναπτυξιακού υποδείγματος των νησιών και μετάβασή τους στην κλιματική ουδετερότητα

Άρθρο 22 Πρόστιμα

Άρθρο 23 Οικονομικοί πόροι

Άρθρο 24 Οικονομικά κίνητρα για δραστηριότητες με σημαντική συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 24 του ν. 4172/2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ : ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 25 Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Άρθρο 26 Διαδικτυακός τόπος κλιματικού διαλόγου

Άρθρο 27 Ετήσια έκθεση προόδου

Άρθρο 28 Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Άρθρο 29 Επιστημονική Επιτροπή Κλιματικής Αλλαγής
 Άρθρο 30 Διεθνής συνεργασία σε θέματα κλιματικής αλλαγής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 31 Αντικατάσταση και ανακύκλωση ηλεκτρικών συσκευών - Αντικατάσταση άρθρου 24 του ν. 3769/2009
 Άρθρο 32 Ισχύς άδειας κατεδάφισης στην Περιοχή Α-νάπλασης Ι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄: ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 33 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
 Άρθρο 34 Μεταβατικές διατάξεις
 Άρθρο 35 Καταργούμενες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ, ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Άρθρο 36 Έκτακτη οικονομική ενίσχυση λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος οικιακών καταναλωτών

Άρθρο 37 Έκτακτη εισφορά στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας

Άρθρο 38 Χρηματοδότηση «Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης» από τον ειδικό λογαριασμό Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας και χρηματοδότηση δράσεων απόσυρσης οικιακών ηλεκτρικών συσκευών από το «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης» - Προσθήκη παρ. 10 και 11 στο άρθρο ε-ξηκοστό πρώτο του ν. 4839/2021

Άρθρο 39 Ορισμός του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας ως φορέα υλοποίησης προγραμμάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Άρθρο 40 Ειδικότερες ρυθμίσεις κτηματογράφησης και Εθνικού Κτηματολογίου στις εκτάσεις του άρθρου 67 του ν. 998/1979

Άρθρο 41 Δευτερεύοντες διατάκτες και αναθέτουσες αρχές - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 49 του ν. 4915/2022

Άρθρο 42 Έκδοση επιτροπικών ενταλμάτων και ανάληψη εκκρεμών δεσμεύσεων - Τροποποίηση άρθρου 55 του ν. 4915/2022

Άρθρο 43 Διοικητικές κυρώσεις περί αποβλήτων - Αντικατάσταση άρθρου 69 του ν. 4819/2021

Άρθρο 44 Συμμετοχή των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων στην εναλλακτική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων συσκευασιών - Τροποποίηση άρθρου 89 του ν. 4819/2021

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 45 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ - ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Σκοπός

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας και της κλιματικής ανθεκτικότητας της χώρας και τη διασφάλιση της σταδιακής μετάβασης της χώρας στην κλιματική ουδετερότητα έως το έτος 2050, με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Οι θεσπιζόμενες πολιτικές και τα μέτρα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής έχουν ως στόχο τη μείωση των εκπομπών και την αύξηση των απορροφήσεων, την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου στους επενδυτές και τους πολίτες, και την ομαλή μετάβαση της οικονομίας και της κοινωνίας στην κλιματική ουδετερότητα.

2. Προκειμένου να επιτευχθεί ο μακροπρόθεσμος στόχος κλιματικής ουδετερότητας της παρ. 1, ορίζονται ως ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι για τα έτη 2030 και 2040 η μείωση των καθαρών ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) και ογδόντα τοις εκατό (80%), αντίστοιχα, σε σύγκριση με τα επίπεδα του έτους 1990, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) το οποίο καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για τη διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα (L 328) και ειδικότερα με τη διαδικασία του άρθρου 5 της υπ' αριθμ. 31/30.9.2019 Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου (Α΄ 147), περί κύρωσης του ΕΣΕΚ.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

1. Με τον παρόντα θεσπίζονται μέτρα και πολιτικές για την προσαρμογή της χώρας στην κλιματική αλλαγή και τη διασφάλιση της πορείας απανθρακοποίησης έως το έτος 2050. Ειδικότερα, θεσπίζονται:

α) μέτρα και πολιτικές για την ενίσχυση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή με το μικρότερο δυνατό κόστος,

β) ενδιάμεσοι στόχοι μετριασμού των ανθρωπογενών εκπομπών για τα έτη 2030 και 2040,

γ) δείκτες παρακολούθησης της προόδου προς επίτευξη των σχετικών στόχων,

δ) διαδικασίες αξιολόγησης και αναπροσαρμογής των στόχων και λήψης πρόσθετων μέτρων, και

ε) μέτρα για τον μετριασμό των εκπομπών από την ηλεκτροπαραγωγή, τον κτιριακό τομέα, τις μεταφορές και τις επιχειρήσεις.

2. Στον παρόντα προβλέπεται, επίσης, η δημιουργία μηχανισμού κατάρτισης προϋπολογισμών άνθρακα για τους βασικούς τομείς της οικονομίας και του συστήματος διακυβέρνησης και συμμετοχής για την ανάληψη κλιματικής δράσης.

Άρθρο 3 **Ορισμοί**

Για τους σκοπούς του παρόντα νοούνται ως:

1. Αέρια του θερμοκηπίου: Το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), το μεθάνιο (CH₄), το υποξείδιο του αζώτου (N₂O), οι υδροφθοράνθρακες (HFCs), οι υπερφθοράνθρακες (PFCs), το εξαφθοριούχο θείο (SF₆) και άλλα αέρια συστατικά της ατμόσφαιρας, τόσο φυσικά, όσο και ανθρωπογενή, τα οποία απορροφούν και επανεκπέμπουν υπέρυθη ακτινοβολία.

2. Εκπομπές: Οι εκπομπές στην ατμόσφαιρα ανθρωπογενών αερίων του θερμοκηπίου από πηγές.

3. Απορροφήσεις: Οι απορροφήσεις από την ατμόσφαιρα ανθρωπογενών αερίων του θερμοκηπίου από καταβόθρες.

4. Απανθρακοποίηση: Η σταδιακή εξάλειψη της χρήσης ορυκτών καυσίμων σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

5. Καθαρές εκπομπές: Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από πηγές μετά την αφαίρεση των απορροφήσεων από καταβόθρες.

6. Πηγή: Κάθε διεργασία, δραστηριότητα ή μηχανισμός που ελευθερώνει στην ατμόσφαιρα αέριο θερμοκηπίου, αερόλυμα ή πρόδρομη ουσία αερίου θερμοκηπίου.

7. Καταβόθρες: Κάθε διεργασία, δραστηριότητα ή μηχανισμός που απορροφά από την ατμόσφαιρα αέριο θερμοκηπίου, αερόλυμα ή πρόδρομη ουσία αερίου θερμοκηπίου.

8. Κλιματική ουδετερότητα ή μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου: Ο ισοσκελισμός των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από πηγές και των απορροφήσεων τους από καταβόθρες.

9. Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής: Η ανθρωπογενής παρέμβαση για τη μείωση των εκπομπών ή την αύξηση των απορροφήσεων.

10. Πράσινες υποδομές: Στρατηγικά σχεδιασμένο δίκτυο φυσικών και ημιφυσικών περιοχών με περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά υψηλής ποιότητας, το οποίο έχει σχεδιαστεί και τυγχάνει διαχείρισης για να παρέχει ένα ευρύ φάσμα οικοσυστημικών υπηρεσιών, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2014 «για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών» (L 317) σε αγροτικές και αστικές περιοχές και για να προστατεύει τη βιοποικιλότητα, τόσο σε αγροτικές, όσο και σε αστικές περιοχές.

11. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Η προσαρμογή των φυσικών και ανθρωπογενών συστημάτων στα σημαντικά ή στα αναμενόμενα κλιματικά φαινόμενα ή στις ε-

πιπτώσεις τους, η οποία μετριάξει τις ζημιές ή εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες.

12. Προϋπολογισμός άνθρακα: Η μέγιστη συνολική ποσότητα των εκπομπών που επιτρέπεται να εκλυθεί σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο επίτευξης των στόχων του παρόντος.

13. Τομεακός προϋπολογισμός άνθρακα: Η μέγιστη ποσότητα των εκπομπών που επιτρέπεται να εκλυθεί σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο από έναν συγκεκριμένο τομέα της οικονομίας στο πλαίσιο επίτευξης των στόχων του παρόντος.

14. Τρωτότητα: Η τάση ή προδιάθεση ενός συστήματος ή τομέα να επηρεάζεται δυσμενώς από την κλιματική αλλαγή. Η τρωτότητα εμπεριέχει εύρος εννοιών και στοιχείων, συμπεριλαμβανομένης της ευαισθησίας ή ευπάθειας στις ζημιές και της έλλειψης ικανότητας αντιμετώπισης και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

15. Ανθεκτικότητα: Η ικανότητα των αλληλένδετων κοινωνικών, οικονομικών και οικολογικών συστημάτων να αντιμετωπίζουν ένα επικίνδυνο συμβάν ή τάση ή διαταραχή, μέσω της απόκρισης ή αναδιοργάνωσής τους με τρόπους που διατηρούν την κύρια λειτουργία, ταυτότητα και δομή τους.

16. Ανθρακικό αποτύπωμα: Η συνολική ποσότητα των αερίων του θερμοκηπίου, εκφρασμένων σε ισοδύναμους τόνους διοξειδίου του άνθρακα, που εκπέμπονται άμεσα ή έμμεσα από ένα ή περισσότερα άτομα, μια γεωγραφική περιοχή, έναν φορέα, ή μια παραγωγική διαδικασία.

17. Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα: Κυβερνητική Επιτροπή η οποία συστήνεται βάσει του άρθρου 8 του ν. 4622/2019 (Α' 133), με σκοπό τον συντονισμό για θέματα μετριασμού των εκπομπών και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ ΑΕΡΙΩΝ** **ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ** **ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ**

Άρθρο 4 **Εθνική Στρατηγική και Περιφερειακά Σχέδια** **για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή**

1. Για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή εκπονούνται:

α) Η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ), σύμφωνα με το άρθρο 5, και
β) τα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΚΠΑ), σύμφωνα με το άρθρο 6.

2. Τα ΠεΣΚΠΑ εναρμονίζονται με την ΕΣΠΚΑ, εξειδικεύοντας τις κατευθύνσεις της, με σκοπό την επίτευξη των στόχων της σε περιφερειακό επίπεδο.

Άρθρο 5 **Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή** **στην Κλιματική Αλλαγή**

1. Η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) εκπονείται από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, υποβάλλεται προς παροχή γνώμης στο Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και εγκρίνεται με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η ΕΣΠΚΑ αποτελεί

κείμενο στρατηγικού προσανατολισμού με στόχο τη χάραξη κατευθυντήριων γραμμών. Πριν από την έγκρισή της τίθεται υποχρεωτικά σε δημόσια διαβούλευση στον διαδικτυακό τόπο «gov.gr» για τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες.

2. Η ΕΣΠΚΑ καλύπτει χρονική περίοδο δέκα (10) τουλάχιστον ετών. Η ΕΣΠΚΑ αξιολογείται τουλάχιστον ανά πενταετία από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και αναθεωρείται, εφόσον απαιτείται, έπειτα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, η οποία παρέχεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος.

3. Η ΕΣΠΚΑ περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) ανάλυση στόχων και κατευθυντήριων αρχών της Στρατηγικής, βάσει των διεθνών συμφωνιών και των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πλαίσιο αναφοράς),

β) εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών στη χώρα, βάσει διαφορετικών κλιματικών σεναρίων, ανάλυση τρωτότητας οικονομικών τομέων και κοινωνικών δραστηριοτήτων και εκτίμηση των επιπτώσεων των κλιματικών μεταβολών στους διάφορους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας, καθώς και της βιωσιμότητας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, κυρίως σε εθνικό επίπεδο με παράλληλο, κατ' αρχήν, προσδιορισμό του οικονομικού μεγέθους των εν λόγω επιπτώσεων,

γ) προσδιορισμό των τομέων προτεραιότητας που χρήζουν μέτρων προσαρμογής για την κλιματική αλλαγή, με βάση την ανάλυση τρωτότητας της περ. β), διερεύνηση και καταγραφή των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων για διάφορους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας και τη βιωσιμότητα του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Οι τομείς προτεραιότητας περιλαμβάνουν, κατ' ελάχιστον, την υγεία, τον τουρισμό, τη γεωργία και κτηνοτροφία, τη δασοπονία, την ενέργεια, την ασφάλιση, τις υποδομές και τις μεταφορές, το δομημένο περιβάλλον, την προστασία της βιοποικιλότητας, των οικοσυστημάτων, των υδάτινων πόρων και των παράκτιων ζωνών, καθώς και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς,

δ) προκαταρκτική εκτίμηση του κόστους προσαρμογής,

ε) ενσωμάτωση πολιτικών προσαρμογής σε ευρύτερες πολιτικές,

στ) διεθνή διάσταση της πολιτικής προσαρμογής,

ζ) προτάσεις για δράσεις ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης και έρευνας.

Άρθρο 6

Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

1. Κάθε Περιφέρεια καταρτίζει Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ). Το ΠεΣΠΚΑ αποτελεί ολοκληρωμένο σχέδιο που προσδιορίζει και ιεραρχεί τα απαραίτητα μέτρα και τις δράσεις προσαρμογής σε περιφερειακό επίπεδο.

2. Το ΠεΣΠΚΑ εγκρίνεται με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου εντός δύο (2) μηνών από την έκδοση της αρνητικής απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 5 ή την ολοκλήρωση της διαδικασίας του άρθρου 7 της υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/28.8.2006 κοινής α-

πόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β' 1225), κατόπιν εισήγησης της οικείας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, μετά από γνώμη της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης, του Εθνικού Συμβουλίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, το οποίο γνωμοδοτεί για τη συμβατότητά του με τις κατευθύνσεις και τους στόχους της ΕΣΠΚΑ. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας των δύο (2) μηνών, η έγκριση του ΠεΣΠΚΑ γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Οι γνώμες του πρώτου εδαφίου παρέχονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη λήψη του αιτήματος. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας, η διαδικασία έγκρισης συνεχίζεται ακωλύτως.

3. Το ΠεΣΠΚΑ περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) ανάλυση στόχων,

β) σύντομη αναφορά στα στοιχεία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιφέρειας,

γ) εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών στην περιφέρεια και ανάλυση της κλιματικής τρωτότητας επιμέρους τομέων και γεωγραφικών περιοχών,

δ) εκτίμηση των άμεσων και μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών σε διάφορους τομείς του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας και καθορισμό των τομεακών και χωρικών προτεραιοτήτων,

ε) προτεινόμενα μέτρα και δράσεις για τους τομείς και τις περιοχές προτεραιοτήτων, εκτίμηση του πιθανού κόστους υλοποίησής τους και αναφορά των πιθανών φορέων υλοποίησης, καθώς και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων,

στ) εξέταση ενσωμάτωσης των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε άλλες υφιστάμενες πολιτικές, όπως πολιτικές διαχείρισης φυσικών καταστροφών,

ζ) εξέταση συμβατότητας και συμπληρωματικότητας των ΠεΣΠΚΑ με άλλα περιφερειακά σχέδια,

η) συνέργεια και μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ ΠεΣΠΚΑ, ιδίως όμορων περιφερειών,

θ) τρόπο διαβούλευσης και ανταλλαγής πληροφοριών με κοινωνικούς εταίρους που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, με στόχο τη διερεύνηση της δικής τους εκτίμησης για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και την εκ μέρους τους λήψη μέτρων προσαρμογής,

ι) αναφορά των ειδικότερων μέτρων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του ενδιαφερόμενου κοινού και των κοινωνικών εταίρων,

ια) παρακολούθηση της εφαρμογής και υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ,

ιβ) μη τεχνική περίληψη.

4. Τα ΠεΣΠΚΑ δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της οικείας Περιφέρειας.

5. Τα ΠεΣΠΚΑ καλύπτουν χρονική περίοδο επτά (7) τουλάχιστον ετών. Τα ΠεΣΠΚΑ, αξιολογούνται ανά πενταετία τουλάχιστον από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας περιφέρειας και αναθεωρούνται, εφόσον απαιτείται, με τη διαδικασία της παρ. 2.

Άρθρο 7 **Τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα**

1. Θεσπίζονται τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα πενταετούς διάρκειας στους ακόλουθους τομείς: α) παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, β) μεταφορές, γ) βιομηχανία, δ) κτίρια, ε) γεωργία και κτηνοτροφία, στ) απόβλητα, ζ) δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγή χρήσεων γης και δασοπονίας, σύμφωνα με τον Κανονισμό 2018/841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 «σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 525/2013 και της απόφασης (ΕΕ) αριθμ. 529/2013/ΕΕ» (L 156). Οι τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα συνοδεύονται από εφαρμοστικές ρυθμίσεις που εξειδικεύουν τα μέτρα, τους άξονες δράσεων και τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ).

2. Η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας συντάσσει, σε συνεργασία με την Ομάδα Εργασίας Παρακολούθησης του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) του άρθρου 6 της υπ' αριθμ. 31/30.9.2019 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 147), μετά από ανάλυση οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών, τους τομεακούς προϋπολογισμούς άνθρακα και τους διαβιβάζει:

α) Στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) του άρθρου 27 του ν. 4685/2020 (Α' 92), για τη διεξαγωγή δημόσιας διαβούλευσης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 26 του παρόντος, με τους φορείς που σχετίζονται με τους αντίστοιχους τομεακούς προϋπολογισμούς. Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης συνοψίζονται σε έκθεση διαβούλευσης που συντάσσεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ, και

β) στην Επιστημονική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή του άρθρου 29 για γνωμοδότηση εντός τριάντα (30) ημερών.

Οι τομεακοί προϋπολογισμοί, μετά την επεξεργασία των σχολίων της διαβούλευσης και τη γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή, υποβάλλονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς έγκριση στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα. Η εισήγηση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας συνοδεύεται από την έκθεση διαβούλευσης και τη γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή. Οι τομεακοί προϋπολογισμοί εγκρίνονται με Πράξη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα, μετά από ενημέρωση της Βουλής από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής.

3. Οι πρώτοι τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα για την περίοδο από την 1η.1.2026 έως την 31η.12.2030 καταρτίζονται το έτος 2024 και στη συνέχεια κάθε πέντε (5) έτη. Οι τομεακοί προϋπολογισμοί αναθεωρούνται με τη διαδικασία της παρ. 2.

4. Ως αφετηρία για τον υπολογισμό της ποσότητας των εκπομπών κάθε πενταετούς περιόδου λαμβάνεται ο

μέσος όρος των εκπομπών του τομέα των τριών (3) τελευταίων ετών που προηγούνται του έτους έναρξης εκπόνησης του εν λόγω προϋπολογισμού.

5. Η ποσότητα των εκπομπών του τελευταίου έτους της κάθε πενταετούς περιόδου υπολογίζεται σύμφωνα με τους κλιματικούς στόχους για τα έτη 2030, 2040 και 2050 του άρθρου 1 και υπολογίζεται από τη Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με την Ομάδα Εργασίας Παρακολούθησης του ΕΣΕΚ με βάση τις πλέον πρόσφατες διαθέσιμες προβλέψεις και την ανάγκη ελαχιστοποίησης του οικονομικού κόστους.

6. Το άθροισμα του συνόλου των τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα ισούται με τον συνολικό προϋπολογισμό άνθρακα της χώρας για την αντίστοιχη χρονική περίοδο.

Άρθρο 8 **Αναθεώρηση κλιματικών στόχων**

1. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη τα τελευταία διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα και τις ετήσιες εκθέσεις προόδου του άρθρου 27, το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2024 και ακολούθως κάθε πέντε (5) τουλάχιστον έτη, αξιολογεί την πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα και προτείνει σχετικά μέτρα, την αναθεώρηση των ενδιάμεσων κλιματικών στόχων της παρ. 2 του άρθρου 1 ή τη θέσπιση νέων ενδιάμεσων στόχων, προς την Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα. Τα βασικά αποτελέσματα της αξιολόγησης και η πρόταση νέων μέτρων από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας τίθενται σε δημόσια διαβούλευση από τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), κατά το άρθρο 26.

2. Η Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα, λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και την έκθεση διαβούλευσης που συντάσσεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ, εγκρίνει πρόσθετα μέτρα για την επίτευξη των ενδιάμεσων κλιματικών στόχων και του μακροπρόθεσμου στόχου επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας, καθώς και την αναθεώρηση των ενδιάμεσων κλιματικών στόχων της παρ. 2 του άρθρου 1.

Άρθρο 9 **Καθορισμός δράσεων και μέτρων προσαρμογής και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή**

1. α) Ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής συντάσσει έκθεση με βάση την ανάλυση των δεδομένων του Εθνικού Παρατηρητηρίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή του άρθρου 25, την οποία υποβάλλει στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

β) Το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με βάση την έκθεση της περ. α' και τα αποτελέσματα των Περιφερειακών Σχε-

δίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, συντάσσει εισήγηση για ενδεχόμενες νέες δράσεις και μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

γ) Η Επιστημονική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή του άρθρου 29 γνωμοδοτεί επί της εισήγησης του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

δ) Το Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή εξετάζει την εισήγηση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και τη γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή και αποφασίζει, εφόσον κριθεί αναγκαίο, για νέες δράσεις και μέτρα προσαρμογής και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.

2. Όλοι οι φορείς της κεντρικής διοίκησης υποχρεούνται στην ενσωμάτωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, στον στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό τους, μέσω δράσεων και μέτρων προσαρμογής και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή, σύμφωνα με τις αποφάσεις της περ. δ' της παρ. 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ

Άρθρο 10 Γενικά μέτρα πολιτικής

1. Για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας του άρθρου 1, στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) δύνανται να προβλέπονται και να εφαρμόζονται, πέραν των μέτρων των άρθρων 11 έως 24, μέτρα και πολιτικές για:

α) τη μεγαλύτερη δυνατή εξοικονόμηση ενέργειας και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας,

β) τη μεγαλύτερη δυνατή διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), βάσει των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών και πρακτικών αποφυγής επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον, τη βιοποικιλότητα και το τοπίο,

γ) τη σταδιακή εξάλειψη όλων των ορυκτών καυσίμων και την υποκατάστασή τους από ΑΠΕ, με γνώμονα την ασφάλεια εφοδιασμού, σε συνάρτηση με την τεχνολογική εξέλιξη. Ειδικότερα, επιδιώκονται, κατά προτεραιότητα, η εξάλειψη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα και η μείωση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από υγρά ορυκτά καύσιμα, μέσω της διασύνδεσης των μη διασυνδεδεμένων νησιών με το ηλεκτρικό δίκτυο της ηπειρωτικής χώρας και της εγκατάστασης συστημάτων ΑΠΕ, καθώς και συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας,

δ) τη σταδιακή υποκατάσταση του φυσικού αερίου από ανανεώσιμα αέρια, όπως βιομεθάνιο και πράσινο υδρογόνο, ιδίως στις μεταφορές και τη βιομηχανία,

ε) την προώθηση της ηλεκτροκίνησης,

στ) την προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και της χρήσης μέσων μαζικής μεταφοράς,

ζ) τη βελτίωση του ανθρακικού αποτυπώματος των κτιρίων και των υποδομών των αστικών και περιφερειακών περιοχών και των οικισμών,

η) τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

από τη διαχείριση των αποβλήτων και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας,

θ) την αύξηση των απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου από φυσικά οικοσυστήματα ή μέσω αποθήκευσής τους σε γεωλογικούς σχηματισμούς ή με την επαναχρησιμοποίησή τους,

ι) την προώθηση της συνέργειας των πολιτικών που αφορούν συνδυαστικά, αφενός στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και αφετέρου στη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

2. Στο ΕΣΕΚ προσδιορίζονται αναλυτικά οι ειδικότεροι στόχοι μείωσης της τελικής κατανάλωσης ενέργειας, αύξησης της ενεργειακής απόδοσης, συμμετοχής των ΑΠΕ στους τομείς της ηλεκτροπαραγωγής, των μεταφορών και της θέρμανσης και ψύξης, ανάπτυξης υποδομών αποθήκευσης ενέργειας, καθώς και οι συγκεκριμένες πολιτικές για την επίτευξή τους.

3. Για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σύμφωνα με το άρθρο 1 και την απορρόφηση του κόστους των επιπτώσεών της, δύνανται να λαμβάνονται και να εφαρμόζονται μέτρα και πολιτικές για:

α) την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και τον περιορισμό της τρωτότητας σε όλους τους τομείς της οικονομίας, του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας. Τα ειδικότερα μέτρα και οι πολιτικές προσδιορίζονται στην Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και τα Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή,

β) τη δημιουργία πράσινων υποδομών και την αξιοποίηση λύσεων βασισμένων στη φύση,

γ) την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, με έμφαση στην προστασία και αποκατάσταση οικοσυστημάτων που συμβάλλουν στην προσαρμογή και ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή,

δ) τον σχεδιασμό βιώσιμης αστικής ανάπτυξης που λαμβάνει υπόψη κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές στρατηγικές για τη βελτίωση της αστικής ανθεκτικότητας,

ε) την προώθηση της βιώσιμης γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και παραγωγής τροφίμων,

στ) την προστασία ευπαθών οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ακτών και των μικρών νησιών.

Άρθρο 11 Απαγόρευση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα

1. Απαγορεύεται η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα από την 31η Δεκεμβρίου 2028. Υφιστάμενες άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα παύουν να ισχύουν κατά την ημερομηνία αυτή.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του αρμόδιου για τα θέματα δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης Υπουργού, που δύνανται να εκδοθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025, επισπεύδεται η καταληκτική ημερομηνία της παρ. 1, αφού ληφθούν υπόψη η επάρκεια ισχύος και η ασφάλεια εφοδιασμού, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα.

Άρθρο 12
Μέτρα προώθησης των οχημάτων
μηδενικών εκπομπών

1. Από την 1η Ιανουαρίου 2026, εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, τα νέα Επιβατηγά Δημόσιας Χρήσης αυτοκίνητα (ΤΑΞΙ) με άδεια κυκλοφορίας, καθώς και το ένα τρίτο (1/3) των νέων οχημάτων που ταξινομούνται για σκοπούς εκμίσθωσης σε τρίτους είναι οχήματα μηδενικών εκπομπών. Εξαιρούνται οι νησιωτικοί Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ βαθμού των ως άνω περιοχών. Έως την 31η Δεκεμβρίου 2023, το Αυτοτελές Τμήμα Ηλεκτροκίνησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, επαναξιολογεί την προβλεπόμενη στο πρώτο εδάφιο ημερομηνία εφαρμογής των ως άνω μέτρων και τη σκοπιμότητα επέκτασής τους και σε άλλες περιφέρειες ή περιφερειακές ενότητες της Επικράτειας και εισηγείται την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 4 του άρθρου 33, κατόπιν εκτίμησης των σχετικών επιπτώσεων.

2. Από την 1η Ιανουαρίου 2024 το ένα τέταρτο (1/4) τουλάχιστον των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, που ταξινομούνται ανά εταιρεία σωρευτικά, είναι αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης ρύπων, έως πενήντα (50) γραμμαρίων διοξειδίου του άνθρακα, ανά χιλιόμετρο (CO₂/χλμ). Για τον υπολογισμό του ποσοστού του πρώτου εδαφίου προσμετρώνται τα νέα αυτοκίνητα που αποκτήνται με πώληση και χρηματοδοτική μίσθωση. Το ποσοστό υπολογίζεται σε ετήσια βάση. Η υποχρέωση υφίσταται για κάθε εταιρεία που έχει αποκτήσει τουλάχιστον τέσσερα (4) εταιρικά αυτοκίνητα εντός του οικονομικού έτους. Αν η εταιρεία δεν έχει αποκτήσει τουλάχιστον τέσσερα (4) εταιρικά αυτοκίνητα εντός του οικονομικού έτους, στον υπολογισμό του πρώτου εδαφίου προσμετρώνται τα αυτοκίνητα που αποκτήθηκαν σωρευτικά από την 1η Ιανουαρίου 2024 και για όλα τα επόμενα έτη. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης της εταιρείας με την υποχρέωση της παρούσας, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Το πρόστιμο δεν επιβάλλεται αν η εταιρεία έχει προβεί σε παραγγελία του οχήματος πριν την 1η Ιανουαρίου 2024 και αυτό δεν έχει παραληφθεί για λόγους που δεν οφείλονται στον αγοραστή και σε κάθε περίπτωση για λόγους ανωτέρας βίας.

3. Στο Εθνικό Σχέδιο για την Ηλεκτροκίνηση του άρθρου 43 του ν. 4710/2020 (Α΄ 142) τίθενται στόχοι με σκοπό τη διασφάλιση της επάρκειας των δημοσίων προσβάσιμων σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον παρόντα και τους στόχους του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα για τη διεύθυνση της ηλεκτροκίνησης.

4. Από την 1η Ιανουαρίου 2030 ή, εφόσον προβλέπεται διαφορετική ημερομηνία, από την ημερομηνία αναφοράς που προβλέπεται στο ενωσιακό δίκαιο, νέα επιβατικά και ελαφρά επαγγελματικά οχήματα που ταξινομούνται είναι μόνο οχήματα μηδενικών εκπομπών.

Άρθρο 13
Συλλεγόμενα στατικά δεδομένα σημείων
επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων -
Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 14 του ν. 4710/2020

Στην περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4710/2020 (Α΄ 142), περί στατικών δεδομένων για κάθε δημοσίως προσβάσιμο σημείο επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Η/Ο), α) προστίθενται υποπερ. αιδ) και αιε), β) στο δεύτερο εδάφιο τίθεται εξαίρεση και γ) προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Τα συλλεγόμενα στοιχεία για κάθε δημοσίως προσβάσιμο σημείο επαναφόρτισης Η/Ο κατηγοριοποιούνται σε στατικά, δυναμικά και απολογιστικά/λειτουργικά, ως εξής:

- α) Στατικά δεδομένα:
 - αα) ο μοναδικός κωδικός ταυτοποίησης σημείου,
 - αβ) ο μοναδικός κωδικός ταυτοποίησης σταθμού φόρτισης,
 - αγ) η τοποθεσία, ήτοι συντεταγμένες, χώρα και πλήρης διεύθυνση,
 - αδ) ο τύπος εγκαταστάσεων επαναφόρτισης Η/Ο, ήτοι ο κατασκευαστής και το μοντέλο φορτιστή, ο τύπος και ο αριθμός ρευματοδοτών, καθώς και η ονομαστική ισχύς επαναφόρτισης,
 - αε) η μέθοδος φόρτισης,
 - αστ) η φωτογραφία σημείου,
 - αζ) ο ιδιοκτήτης σημείου,
 - αη) το ωράριο λειτουργίας σημείου και η ώρα ζώνης στην οποία βρίσκεται,
 - αθ) τα στοιχεία επικιωνίας με διαχειριστή σημείου (Φ.Ε.Υ.Φ.Η.Ο.),
 - αι) οι μέθοδοι ταυτοποίησης χρηστών Η/Ο,
 - αια) οι αποδεκτοί τρόποι πληρωμής,
 - αιβ) η δυνατότητα κράτησης θέσης φόρτισης,
 - αιγ) η υποστήριξη περιαγωγής χρηστών συμβολαίου, που είναι συμβεβλημένοι με άλλους Π.Υ.Η. ή Φ.Ε.Υ.Φ.Η.Ο., για να διευκολύνεται η διαλειτουργικότητα των υποδομών φόρτισης,
 - αιδ) ο αριθμός παροχής του εκάστοτε διαχειριστή δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στην οποία συνδέεται ο σταθμός φόρτισης, και
 - αιε) ένδειξη αν πρόκειται για σταθμό φόρτισης Η/Ο ατόμων με αναπηρία.

Η διάθεση των στατικών δεδομένων είναι ελεύθερη, με την εξαίρεση των δεδομένων της περ. αιδ). Στα δεδομένα της περ. αιδ) έχουν πρόσβαση η Διεύθυνση Τεχνικού Ελέγχου και Εγκαταστάσεων Εξυπηρέτησης Οχημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, το Αυτοτελές Τμήμα Ηλεκτροκίνησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οι διαχειριστές δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.).

Η αποστολή των στατικών δεδομένων στο Μ.Υ.Φ.Α.Η., πραγματοποιείται τόσο κατά την αρχική εγγραφή όσο και σε περίπτωση τροποποίησής τους.

- β) Δυναμικά δεδομένα:
 - βα) η διαθεσιμότητα σημείου (εντός ή εκτός λειτουργίας),
 - ββ) η τρέχουσα κατάσταση σημείου επαναφόρτισης

(ελεύθερο ή κατειλημμένο, ανά ρευματοδότη) και βγ) οι κατά περίπτωση τιμές.

Τα στοιχεία αυτά διατίθενται δημόσια, τόσο απευθείας σε χρήστες Η/Ο όσο και στους φορείς που παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτροκίνησης, προς ανάπτυξη και βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρουν στους χρήστες Η/Ο, όπως πλοήγηση σε διαθέσιμο σημείο φόρτισης, κράτηση θέσης και σύγκριση τιμών. Τα δυναμικά δεδομένα συλλέγονται, καταγράφονται και αποστέλλονται στο Μ.Υ.Φ.Α.Η. σε πραγματικό χρόνο.

γ) Απολογιστικά/λειτουργικά δεδομένα:

γα) το πλήθος εξυπηρετούμενων Η/Ο,

γβ) το πλήθος πράξεων φόρτισης ανά τύπο σημείου επαναφόρτισης,

γγ) ο μέσος χρόνος φόρτισης οχημάτων στο σημείο,

γδ) η μέση κατανάλωση ενέργειας ανά φόρτιση,

γε) η ολική καταναλωθείσα ενέργεια,

γστ) η καταναλωθείσα ενέργεια διακριτά για κατά περίπτωση φορτίσεις και για φορτίσεις μέσω Π.Υ.Η., ξεχωριστά για τον κάθε έναν.

Τα απολογιστικά ή λειτουργικά δεδομένα των σημείων αποτελούν εμπορικά δεδομένα των Φ.Ε.Υ.Φ.Η.Ο., στα οποία έχουν πρόσβαση μόνο η Διεύθυνση Τεχνικού Ελέγχου και Εγκαταστάσεων Εξυπηρέτησης Οχημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, το Αυτοτελές Τμήμα Ηλεκτροκίνησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και η Ρ.Α.Ε.. Τα απολογιστικά ή λειτουργικά δεδομένα συλλέγονται, καταγράφονται και αποστέλλονται στο Μ.Υ.Φ.Α.Η. σε ετήσια βάση.»

Άρθρο 14

Εγκατάσταση σημείων στάθμευσης και επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων - Τροποποίηση άρθρου 17 του ν. 4710/2020

Η προθεσμία εκπόνησης Σχεδίων Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) της παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 4710/2020 (Α' 142), παρατείνεται και στην ίδια παράγραφο προστίθεται δεύτερο εδάφιο, στην παρ. 4 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, προστίθεται παρ. 9 και το άρθρο 17 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 17

Χωροθέτηση σημείων στάθμευσης και επαναφόρτισης Η/Ο από Ο.Τ.Α.

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και έως την 30ή.6.2021, οι δήμοι μητροπολιτικών κέντρων, οι μεγάλοι και μεσαίοι ηπειρωτικοί δήμοι, οι δήμοι πρωτευουσών περιφερειακών ενοτήτων, καθώς και οι μεγάλοι και μεσαίοι νησιωτικοί δήμοι, σύμφωνα με το άρθρο 2Α του ν. 3852/2010 εκπονούν υποχρεωτικά Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.), με το οποίο προγραμματίζουν τη χωροθέτηση επαρκούς αριθμού κανονικής ή υψηλής ισχύος δημοσίως προσβάσιμων σημείων επαναφόρτισης Η/Ο και θέσεων στάθμευσης Η/Ο εντός των διοικητικών τους ορίων. Η καταληκτική ημερομηνία εκπόνησης Σχεδίου Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) δύναται να παρατείνεται και πέραν της 30ής.6.2021 με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας εφόσον συντρέχουν δικαιολογητικοί λόγοι αδυναμίας εμπρόθεσμης εκπόνησης Σ.Φ.Η.Ο., όπως

επιτακτικοί λόγοι αντιμετώπισης σοβαρού κινδύνου δημόσιας υγείας που συνίστανται στη μείωση του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19.

Το Σ.Φ.Η.Ο. λαμβάνει υπόψη του, ιδίως, τα πολεοδομικά και κυκλοφοριακά χαρακτηριστικά της περιοχής και την υφιστάμενη ανάπτυξη δημοσίως προσβάσιμων υποδομών και μπορεί να ενταχθεί ως μέτρο παρέμβασης σε εκπονούμενα στρατηγικά σχέδια των οικείων Ο.Τ.Α., όπως στα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας ΣΒΑΚ, τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις ΟΧΕ, τα σχέδια για Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη ΒΑΑ, καθώς και σε ευρύτερες μελέτες και προγράμματα αστικών αναπλάσεων. Το Σ.Φ.Η.Ο. περιέχει υποχρεωτικά κατ' ελάχιστον τα εξής:

α) τη χωροθέτηση θέσεων στάθμευσης και σημείων επαναφόρτισης Η/Ο κατά μήκος των διοικητικών τους ορίων, στους χώρους στάσης και στάθμευσης του άρθρου 34 του ν. 2696/1999 (Α' 57), καθώς και σε ελεγχόμενους από τους δήμους χώρους στάθμευσης και δημοτικούς χώρους στάθμευσης, ώστε να προβλέπεται υποχρεωτικά η χωροθέτηση ενός (1) κατ' ελάχιστον σημείου επαναφόρτισης Η/Ο ανά χιλίους (1.000) κατοίκους του δήμου, και ειδικότερα σε:

αα) υφιστάμενους υπαίθριους δημοτικούς χώρους στάθμευσης,

αβ) υφιστάμενους στεγασμένους δημοτικούς χώρους στάθμευσης,

αγ) υφιστάμενες παρόδιες θέσεις στάθμευσης, ελεύθερες και ελεγχόμενης στάθμευσης, ιδίως στα πολεοδομικά κέντρα των δήμων και σε περιοχές αυξημένης επισκεψής και σε πυκνοδομημένες αστικές περιοχές,

αδ) νέους υπαίθριους/στεγασμένους χώρους στάθμευσης ή παρόδιες θέσεις στάθμευσης που χωροθετούνται με σκοπό την εγκατάσταση σημείων επαναφόρτισης Η/Ο,

β) τη χωροθέτηση θέσεων στάθμευσης και σημείων επαναφόρτισης Η/Ο σε τερματικούς σταθμούς και επιλεγμένα σημεία των δημοτικών και αστικών συγκοινωνιών, ώστε να καθίσταται δυνατή η ανωτέρω εγκατάσταση των σημείων επαναφόρτισης Η/Ο υψηλής ισχύος και συγχρόνως να διασφαλίζεται η ελάχιστη απαιτούμενη αναμονή επαναφόρτισης για την ομαλή λειτουργία των λεωφορειακών γραμμών προς εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού,

γ) τη χωροθέτηση θέσεων στάθμευσης και σημείων επαναφόρτισης Η/Ο για την εξυπηρέτηση τουριστικών λεωφορειών, ώστε οι προβλεπόμενες θέσεις στάθμευσης τουριστικών λεωφορειών να εξοπλίζονται με σημεία επαναφόρτισης Η/Ο σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) τουλάχιστον επί του συνόλου των υφιστάμενων θέσεων ή ενός (1) κατ' ελάχιστον σημείου επαναφόρτισης Η/Ο,

δ) τη χωροθέτηση θέσεων στάθμευσης και σημείων επαναφόρτισης Η/Ο για την εξυπηρέτηση Η/Ο τροφοδοσίας, ώστε οι προβλεπόμενες θέσεις στάθμευσης οχημάτων τροφοδοσίας να εξοπλίζονται με σημεία επαναφόρτισης Η/Ο για το δέκα τοις εκατό (10%) τουλάχιστον του συνόλου των υφιστάμενων θέσεων ή ενός (1) κατ' ελάχιστον σημείου επαναφόρτισης Η/Ο.

Στις ανωτέρω θέσεις επιτρέπεται και η στάθμευση και η επαναφόρτιση Η/Ο που δεν εξυπηρετούν ανάγκες τροφοδοσίας μετά από τη λήξη του ωραρίου τροφοδοσίας και έως την επόμενη έναρξη. Σε εμπορικές περιοχές και ιστορικά κέντρα πόλεων, χωροθετούνται παρόδιες θέ-

σεις στάθμευσης επαναφόρτισης για ηλεκτρικά ποδήλατα και μοτοποδήλατα τροφοδοσίας, τα οποία επιτρέπεται να κινούνται πέραν των ωραρίων τροφοδοσίας που ισχύουν για τα υπόλοιπα οχήματα,

ε) τη χωροθέτηση σημείων επαναφόρτισης Η/Ο σε υφιστάμενα και νόμιμα καθορισμένα σημεία στάσης ή στάθμευσης (πιάτσες) Ε.Δ.Χ. - ΤΑΞΙ, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 18.

Στα σημεία επαναφόρτισης Η/Ο που ορίζονται με την παρούσα απαγορεύεται να φορτίζονται Η/Ο, εκτός από Ε.Δ.Χ.ΤΑΞΙ,

στ) τη χωροθέτηση σημείων επαναφόρτισης Η/Ο σε χώρους στάθμευσης οχημάτων ΑμεΑ, σύμφωνα με το άρθρο 19.

2. Οι δήμοι που δεν ανήκουν στις κατηγορίες της παρ. 1 υποχρεούνται να εκπονήσουν Σ.Φ.Η.Ο. για τις δημοσίως προσβάσιμες υποδομές φόρτισης εντός των διοικητικών τους ορίων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 1, έως την 30ή.6.2022. Η προθεσμία αυτή δύναται να παρατείνεται με την απόφαση της παρ.1.

3. Για τις περιοχές ευθύνης των δημόσιων αστικών συγκοινωνιών και του συγκοινωνιακού έργου που παρέχεται από τους Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε. και Ο.Σ.Ε.Θ. Α.Ε. και αποκλειστικά για τις περ. β' και ε' της παρ. 1, οι ανωτέρω Οργανισμοί υποχρεούνται να υποβάλουν, εντός του οριζόμενου χρονικού πλαισίου, δεσμευτική πρόταση για τους χώρους αρμοδιότητας αυτών στον κατά περίπτωση δήμο, ώστε να συμπεριληφθεί στο υπό εκπόνηση Σ.Φ.Η.Ο..

4. Για τις δημοσίως προσβάσιμες υποδομές που δεν εμπίπτουν σε Σ.Φ.Η.Ο. ή έως την εκπόνηση του Σ.Φ.Η.Ο. για τις δημοσίως προσβάσιμες υποδομές που εμπίπτουν σε αυτό, η εγκατάσταση των σημείων επαναφόρτισης Η/Ο διενεργείται, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην περ. β' της παρ. 7 του άρθρου 114 του ν. 4070/2012 (Α' 82). Τα σημεία επαναφόρτισης Η/Ο που έχουν ήδη εγκατασταθεί ή εγκαθίστανται έως την εκπόνηση του Σ.Φ.Η.Ο. της παρ. 1, λαμβάνονται υπόψη και συμπεριλαμβάνονται σε αυτό. Ειδικά η εγκατάσταση των σημείων επαναφόρτισης Η/Ο σε θέσεις στάθμευσης επί του οδοστρώματος, προαύλιους χώρους ναών και πιάτσες ταξί δύναται να πραγματοποιείται με απόφαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της τεχνικής υπηρεσίας του αρμόδιου Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

5. Το Αυτοτελές Τμήμα Ηλεκτροκίνησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας του άρθρου 40 παρακολουθεί την εφαρμογή των Σ.Φ.Η.Ο..

6. Τα Σ.Φ.Η.Ο. επικαιροποιούνται από τους δήμους ανά τακτά χρονικά διαστήματα και ανά πέντε (5) κατ' ελάχιστον έτη, με στόχο την επανεξέταση των συνθηκών ανάπτυξης και εφαρμογής της χωροθέτησης σημείων επαναφόρτισης Η/Ο.

7. Τα Σ.Φ.Η.Ο. δύναται να χρηματοδοτούνται από τους πόρους του Πράσινου Ταμείου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 3889/2010 (Α' 182).

8. Οι θέσεις στάθμευσης Η/Ο και επαναφόρτισης Η/Ο, όπως υπολογίζονται στα Σ.Φ.Η.Ο. που εκπονούνται από τους Ο.Τ.Α., αυξάνουν αντιστοίχως τις ελάχιστες απαιτούμενες θέσεις στάθμευσης, κατά την εκπόνηση οποιωνδήποτε σχετικών μελετών από τους Ο.Τ.Α..

9. Δεν απαιτείται άδεια κατάληψης κοινόχρηστου χώρου επ' ονόματι των παραχωρησιούχων της παρ. 2 του άρθρου 16 για την εγκατάσταση, ανάπτυξη, διαχείριση

και λειτουργία των δημοσίως προσβάσιμων υποδομών επαναφόρτισης Η/Ο που χωροθετούνται από εγκεκριμένα Σ.Φ.Η.Ο.. Πριν την έναρξη των εργασιών εγκατάστασης, ο παραχωρησιούχος υποχρεούται να αιτηθεί και να λάβει άδεια τομής ή εκσκαφής για τη διασύνδεση του δημοσίως προσβάσιμου σημείου επαναφόρτισης Η/Ο με το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 2696/1999 (Α' 57). Προς τον σκοπό αυτόν, οι αρμόδιες Τεχνικές Υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. υποχρεούνται στην έκδοση της ως άνω άδειας εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από το αίτημα.»

Άρθρο 15

Εξαιρέση διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών για τις κατηγορίες οχημάτων «M3», «N2» και «N3» - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 39 του ν. 4710/2020

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4710/2020 (Α' 142), περί διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμήθειας οχημάτων, προστίθεται εδάφιο, και η παρ. 2 του άρθρου 39 τροποποιείται ως εξής:

«2. Για την εφαρμογή του παρόντος, στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων κατά την έννοια του ν. 4412/2016 (Α' 147) για την προμήθεια οχημάτων υποχρεωτικά συνεκτιμάται κατά την αξιολόγηση των προσφορών η ύπαρξη ελάχιστης ποσόστωσης επί του συνόλου του προσφερόμενου στόλου των υποψηφίων ύψους πέντε τοις εκατό (5%) για αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης με εκπομπές ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ. Αντίστοιχα, στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων κατά την έννοια του ν. 4412/2016 για την προμήθεια υπηρεσιών, η παροχή των οποίων απαιτεί τη χρήση στόλου οχημάτων, δύναται να τεθεί ως κριτήριο ποιοτικής επιλογής η υποχρέωση ελάχιστης ποσόστωσης επί του συνόλου του στόλου των υποψηφίων ύψους πέντε τοις εκατό (5%) για αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης με εκπομπές ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ. και σε κάθε περίπτωση τίθεται η υποχρέωση ύπαρξης ενός (1) κατ' ελάχιστον αμιγούς Η/Ο στον στόλο των υποψηφίων.

Οι αναθέτοντες φορείς και οι αναθέτουσες αρχές, κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 4412/2016, οφείλουν να αιτούνται από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στις σχετικές διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης να προσκομίζουν κατάλληλα αποδεικτικά έγγραφα, με τα οποία βεβαιώνεται η ελάχιστη ποσόστωση Η/Ο στο σύνολο των οχημάτων του στόλου τους.

Οι διατάξεις της παρούσας δεν εφαρμόζονται στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, οι οποίες έχουν εκτιμώμενη αξία κάτω των ορίων της παρ. 1 του άρθρου 118 και της παρ. 1 του άρθρου 328 του ν. 4412/2016.

Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, η έναρξη των οποίων λαμβάνει χώρα, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 290 του ν. 4412/2016, μετά από την 2α.8.2021.

Ειδικά για τις κατηγορίες οχημάτων «M3», «N2» και «N3», η παρούσα εφαρμόζεται στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, οι οποίες εκκινούν μετά την 1η Ιανουαρίου 2024.»

Άρθρο 16 **Δημοτικά Σχέδια Μείωσης Εκπομπών**

1. Έως την 31η Μαρτίου 2023, κάθε Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ βαθμού καταρτίζει Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ). Το ΔηΣΜΕ υπολογίζει το ανθρακικό αποτύπωμα σύμφωνα με την περ. α΄ της παρ. 2, διερευνά, προσδιορίζει και ιεραρχεί τεκμηριωμένα τα απαραίτητα μέτρα και τις δράσεις για τη μείωση των εκπομπών του οικείου Ο.Τ.Α., είναι συμβατό με τους στόχους και τις πολιτικές του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), και αναθεωρείται ανά πενταετία τουλάχιστον. Ειδικότερα, περιλαμβάνει απογραφή και στόχους μείωσης εκπομπών για τα κτίρια, τον εξοπλισμό και τις υποδομές που καταναλώνουν ενέργεια, που χρησιμοποιούνται από τους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, καθώς και τα νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από αυτούς, ενώ δύναται να συμπεριλαμβάνει και απορροφήσεις.

2. Το ΔηΣΜΕ:

α) Περιλαμβάνει αναλυτική απογραφή, με έτος βάσης το 2019, των ενεργειακών καταναλώσεων και των εκπομπών για τα κτίρια, τις κοινωφελείς εγκαταστάσεις, ιδίως για θέματα αθλητισμού, πολιτισμού, φωτισμού δημοτικών οδών και κοινόχρηστων χώρων, καθώς και τις δημοτικές εγκαταστάσεις ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης και τα δημοτικά οχήματα.

β) Λαμβάνει υπόψη του το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων της παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 (Α΄ 143).

γ) Θέτει στόχο μείωσης καθαρών εκπομπών κατ' ελάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) για το έτος 2025 και τριάντα τοις εκατό (30%) για το έτος 2030, σε σύγκριση με το έτος βάσης 2019. Για τον υπολογισμό του στόχου λαμβάνονται υπόψη και οι απορροφήσεις.

3. Το ΔηΣΜΕ εκπονείται από τον οικείο Δήμο και εγκρίνεται με απόφαση της επιτροπής ποιότητας ζωής του άρθρου 73 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) του οικείου δήμου, η οποία εκδίδεται έπειτα από γνώμη της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Οικείας Περιφέρειας, η οποία παρέχεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία λήψης του αιτήματος. Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της προθεσμίας αυτής, η έγκριση προχωρά και χωρίς την ανωτέρω γνώμη.

4. Η πρόοδος εφαρμογής του ΔηΣΜΕ παρακολουθείται ετησίως με τεχνική έκθεση προόδου, την οποία συντάσσει έως την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους, ο ενεργειακός υπεύθυνος της υπό στοιχεία Δ6/Β/14826/17.6.2008 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, και Ανάπτυξης (Β΄ 1122). Η τεχνική έκθεση προόδου μπορεί να ανατίθεται μέσω δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) και σε οικονομικό φορέα (εξωτερικό σύμβουλο) με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού. Σε περίπτωση απόκλισης από τους ελάχιστους θεσπισμένους στόχους, λαμβάνονται συμπληρωματικά μέτρα.

5. Τα ΔηΣΜΕ και οι τεχνικές εκθέσεις προόδου αναρτώνται σε δημόσια προσβάσιμη ηλεκτρονική βάση δεδομένων που υλοποιεί και λειτουργεί ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής.

6. Ο υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος γίνεται σύμφωνα με το πρότυπο «2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories», όπως έχει τροποποιηθεί, και περιλαμβάνει τις άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και τις έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από την κατανάλωση ενέργειας, όπως ορίζονται στο πρότυπο «GHG Protocol - WORLD RESOURCES INSTITUTE» ή εναλλακτικά, σύμφωνα με το πρότυπο «ISO 14064-1:2018», κατηγορίας 1 και 2. Ως συντελεστές μετατροπής της τελικής κατανάλωσης ενέργειας σε ισοδύναμους τόνους εκλυόμενου CO₂ χρησιμοποιούνται οι συντελεστές που αναφέρονται στην πλέον πρόσφατη εθνική απογραφή εκπομπών. Η επαλήθευση του ανθρακικού αποτυπώματος ανατίθεται από τον Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού σε επαληθευτή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο είναι επίσημα αναγνωρισμένο, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Φ.01.2/56790/ΔΠΠ1828/31.5.2016 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (Β΄ 1897, διόρθωση σφάλματος Β΄ 2387), ώστε να διαπιστωθεί ότι πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις επάρκειας που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 600/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, «για την επαλήθευση των εκθέσεων που αφορούν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και τα τονοχιλιόμετρα και για τη διαπίστευση των ελεγκτών σύμφωνα με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (L 181).

7. Η εκπόνηση του ΔηΣΜΕ και οι επικαιροποιήσεις του, από 1η Ιανουαρίου 2024 αποτελούν προϋπόθεση για την αξιολόγηση προτάσεων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού για την υλοποίηση προγραμμάτων μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής.

Άρθρο 17

Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από τα κτίρια

1. Από την 1η Ιανουαρίου 2025 απαγορεύεται η πώληση και εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης. Σε όποιον πωλεί ή εγκαθιστά καυστήρες πετρελαίου θέρμανσης κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου επιβάλλονται πρόστιμο και σφράγιση του καυστήρα. Το ύψος του προστίμου ορίζεται σε ποσό τριπλάσιο της τιμής πώλησης του καυστήρα. Τυχόν κυρώσεις που προβλέπονται από άλλους νόμους δεν θίγονται από την εφαρμογή της παρούσας.

2. Από την 1η Ιανουαρίου 2030, επιτρέπεται αποκλειστικά η πώληση πετρελαίου θέρμανσης, το οποίο είναι αναμειγμένο σε ποσοστό τουλάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) κατ' όγκο με ανανεώσιμα υγρά καύσιμα. Σε όποιον πωλεί πετρέλαιο θέρμανσης κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου επιβάλλεται πρόστιμο. Το ύψος του προστίμου ορίζεται σε ποσό τριπλάσιο της αξίας του πωληθέντος καυσίμου στον τελικό καταναλωτή. Τυχόν κυρώσεις που προβλέπονται από άλλους νόμους και ιδίως τον ν. 3054/2002 (Α΄ 230), δεν θίγονται από την εφαρμογή της παρούσας. Έως την 31η Δεκεμβρίου 2025, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας επαναξιολογεί την προβλεπόμενη στο πρώτο εδάφιο ημερομηνία εφαρμογής του ως άνω μέτρου και εισηγείται στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα την έκδοση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 33. Σε περι-

πώση έκδοσης της απόφασης αυτής, η απαγόρευση εφαρμόζεται τρία (3) τουλάχιστον έτη μετά τη δημοσίευσή της.

3. Για αιτήσεις έκδοσης οικοδομικών αδειών ανέγερσης νέων κτιρίων ή προσθηκών σε υφιστάμενα κτίρια που υποβάλλονται από την 1η Ιανουαρίου 2023, τα ειδικά κτίρια της παρ. 21 του άρθρου 2 του ν. 4067/2012 (Α' 79), εξαιρουμένων των τουριστικών καταλυμάτων και των ναών, με κάλυψη μεγαλύτερη των πεντακοσίων (500) τ.μ., υποχρεούνται να τοποθετούν συστήματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα σε ποσοστό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) τουλάχιστον της κάλυψης. Κατ' εξαίρεση, με απόφαση του οικείου Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής του άρθρου 7 του ν. 4495/2017 (Α' 167) ή, ειδικώς για κτίρια με συνολική προσμετρώμενη συντελεστή δόμησης επιφάνεια άνω των πέντε χιλιάδων (5.000) τ.μ., με απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής του άρθρου 13 του ως άνω νόμου δύνανται να εξαιρούνται από την ανωτέρω υποχρέωση μεμονωμένα κτίρια, εφόσον τεκμηριώνεται η σχετική αναγκαιότητα για μορφολογικούς ή αισθητικούς λόγους.

4. Από την 1η Ιανουαρίου 2023, στο Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων της παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 (Α' 143), συμπεριλαμβάνεται ο υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος των κτιρίων, σύμφωνα με το πρότυπο «ISO 14064-1:2018», κατηγορίας 1 και 2 ή με άλλη αντίστοιχη μέθοδο.

5. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 37 του ν. 4608/2019 (Α' 66), δικαιούχοι του προγράμματος χρηματοδότησης για την ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων είναι ο δημόσιος τομέας της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), όπως εξειδικεύεται στην απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4608/2019. Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 37 του ν. 4608/2019, αίτημα για την ένταξη στο πρόγραμμα δύνανται να υποβάλει τόσο ο φορέας στον οποίο ανήκει το κτίριο, όσο και ο φορέας που έχει νομίμως τη χρήση του κτιρίου.

6. Στον Κανονισμό Λειτουργίας Καθεστώτος Επιβολής Υποχρέωσης Ενεργειακής Απόδοσης της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 4843/2021 (Α' 193) καθορίζονται επιπρόσθετα και η δυνατότητα μεταφοράς ελλειμμάτων των υπόχρεων από την περίοδο 2014 - 2020 στην περίοδο 2021 - 2030, καθώς και ο τρόπος εκπλήρωσης της δυνατότητας αυτής.

7. Επεκτείνονται οι χρηματοδοτούμενες δράσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων των παρ. 1 και 3 του άρθρου 28 του ν. 4304/2014 (Α' 234) και στην αντικατάσταση συστημάτων θέρμανσης που λειτουργούν με στερεά καύσιμα ή συνδέονται με σύστημα τηλεθέρμανσης από συστήματα θέρμανσης φυσικού αερίου, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ως άνω νόμου.

Άρθρο 18

Ενδυνάμωση της διάστασης της κλιματικής αλλαγής στην περιβαλλοντική αδειοδότηση -Τροποποίηση Παραρτήματος II του ν. 4014/2011

1. Η υποπερ. στ) της περ. 5 της παρ. Β' του Παραρτήματος II του ν. 4014/2011 (Α' 209), περί των περιεχομέ-

νου των φακέλων των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), αντικαθίσταται από τις περ. στ1) και στ2) και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Περιγραφή των πιθανών σημαντικών επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον, μεταξύ άλλων, από:

α) την κατασκευή και την ύπαρξη του έργου, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των εργασιών κατεδάφισης·

β) τη χρήση φυσικών πόρων, ιδίως της γης, του εδάφους, των υδάτων και της βιοποικιλότητας, ανάλογα με τη βιώσιμη διαθεσιμότητα αυτών των πόρων·

γ) την εκπομπή ρύπων, θορύβου, δονήσεων, φωτός, θερμότητας, ακτινοβολίας, την πρόκληση οχλήσεων και τη διάθεση και ανάκτηση αποβλήτων·

δ) τους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία, την πολιτιστική κληρονομιά ή το περιβάλλον (για παράδειγμα λόγω ατυχημάτων ή καταστροφών)·

ε) τη σώρευση επιπτώσεων με άλλα υφιστάμενα και/ή εγκεκριμένα έργα, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε περιβαλλοντικής φύσεως προβλήματα που αφορούν τις περιοχές με ιδιαίτερη περιβαλλοντική σημασία που ενδέχεται να επηρεαστούν ή τη χρήση φυσικών πόρων·

στ1) τις επιπτώσεις του έργου στο κλίμα, όπως η φύση και το μέγεθος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ειδικότερα οι ΜΠΕ περιλαμβάνουν ποσοτική εκτίμηση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου που προέρχονται από την κατασκευή και λειτουργία σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση και μετά το πέρας λειτουργίας του έργου ή της δραστηριότητας, καθώς και ποσοτική εκτίμηση της συμμετοχής στους στόχους που έχουν τεθεί σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ). Για τον υπολογισμό τους λαμβάνονται υπόψη, κατ' αναλογία η παρ. 2 του άρθρου 21 της υπ. αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3763), και η πλέον πρόσφατη εθνική απογραφή εκπομπών·

στ2) την ευπάθεια του έργου στην κλιματική αλλαγή. Ειδικότερα οι ΜΠΕ περιλαμβάνουν στοιχεία για τους κινδύνους, την εκτίμηση κινδύνων, την ανάλυση επιπτώσεων και λήψη μέτρων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας στις υφιστάμενες και μελλοντικές κλιματικές συνθήκες».

2. Στην παρ. Β' του Παραρτήματος II του ν. 4014/2011 προστίθεται παρ. 8α ως εξής:

«8α. Έλεγχος της συμβατότητας του έργου ή της δραστηριότητας, ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και του ΕΣΕΚ, την αποτύπωση του τρόπου συμβολής στην κλιματική ουδετερότητα το 2050, την καταγραφή των ανωτέρω στο πρόγραμμα παρακολούθησης της παρ. 7 και τη λήψη κατάλληλων μέτρων για τον μετριασμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με ποσοτική τους ανάλυση, όπου αυτό είναι εφικτό.»

3. Στην παρ. β' του Παραρτήματος II του ν. 4014/2011 τροποποιείται η παρ. 9 ως προς τις πληροφορίες της ΜΠΕ που πρέπει να περιλαμβάνει η μη τεχνική περίληψη

ψη, και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Μη τεχνική περιλήψη των πληροφοριών της ΜΠΕ βάσει των παρ. 1 έως 8α.»

Άρθρο 19

Μείωση εκπομπών από εγκαταστάσεις

1. Τα έργα και οι δραστηριότητες κατηγορίας Α΄ του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α΄ 209), που κατατάσσονται στις ακόλουθες ομάδες και δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ), σύμφωνα με το άρθρο 2 της υπ΄ αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 3763), υποχρεούνται σε μείωση εκπομπών κατά τριάντα τοις εκατό (30%) τουλάχιστον, έως το 2030 σε σχέση με το έτος 2019, με αναγωγή στην κατάλληλη μονάδα προϊόντος και έργου, ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας:

α) 4η Ομάδα της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οικ.37674/27.7.2016 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 2471) - συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών,

β) 6η Ομάδα της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οικ. αριθμ. 37674/27.7.2016 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 2471) - τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης, κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής,

γ) 7η Ομάδα της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οικ. αριθμ. 37674/27.7.2016 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 2471) - πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις,

δ) 8η Ομάδα της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οικ. αριθμ. 37674/27.7.2016 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 2471) - υδατοκαλλιέργειες,

ε) 9η Ομάδα της υπό στοιχεία 92108/1045/Φ.15/4.9.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 3833) - βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις.

2. Έως την 1η Ιανουαρίου 2026, για το σύνολο των υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων της παρ. 1 υποβάλλεται έκθεση στην αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή, προκειμένου να αποτυπωθεί ο τρόπος συμμόρφωσης με τον στόχο μείωσης των εκπομπών. Η έκθεση υπέχει θέση φακέλου τροποποίησης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) της παρ. 6 του άρθρου 11 του ν. 4014/2011 (Α΄ 209). Η μείωση των εκπομπών συνιστά μη ουσιώδη τροποποίηση της υποπερ. αα΄ της περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4014/2011 και για την τροποποίηση της ΑΕΠΟ εφαρμόζεται η προβλεπόμενη στην ανωτέρω υποπερίπτωση διαδικασία.

3. Για την επίτευξη του στόχου της παρ. 1 ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας μπορεί να προβαίνει σε αντιστάθμιση εκπομπών με την αγορά πράσινων πιστοποιητικών μέσω της εφαρμογής του Συστήματος Εγγυήσεων Προέλευσης και του Μηχανισμού Διασφάλισής του, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Δ6/Φ1/οικ.8786/6.5.2010 απόφαση της Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄ 646) ή μέσω εθνικής ε-

θελοντικής αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών, ιδίως μέσω φυτεύσεων, συμπεριλαμβανομένων δασώσεων, μέσω αναδασώσεων, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/81777/2996/3.9.2021 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 4080), ή με άλλο εναλλακτικό τρόπο ισοδύναμου αποτελέσματος, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 11 του άρθρου 33.

4. Σε περίπτωση που ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας διαθέτει περισσότερες από μια, ομοειδείς μεταξύ τους εγκαταστάσεις, για την επίτευξη του στόχου της παρ. 1 δύναται να υπολογίζεται το άθροισμα των εκπομπών των ομοειδών εγκαταστάσεων αυτών. Στο άθροισμα αυτό δύναται να συμπεριλαμβάνονται και οι εκπομπές τυχόν σταθερών εγκαταστάσεων του φορέα που υπάγονται στο ΣΕΔΕ.

5. Από το 2026, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας της παρ. 1 υποβάλλει στην αδειοδοτούσα περιβαλλοντική αρχή έως την 31η Οκτωβρίου κάθε έτους, έκθεση σχετικά με τις εκπομπές του προηγούμενου έτους. Για τις εγκαταστάσεις που υπάγονται στο ΣΕΔΕ, η έκθεση που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 21 της κοινής απόφασης της παρ. 1, ακολουθεί τα προβλεπόμενα στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2018/2066 της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2018, «για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογή της Οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 601/2012 της Επιτροπής» (L 334). Η αδειοδοτούσα περιβαλλοντική αρχή μπορεί να εκδίδει προειδοποίηση και να απευθύνει συστάσεις προς τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, αν από τις εκθέσεις διαπιστώνεται ότι είναι πιθανή η μη επίτευξη του στόχου.

6. Η πραγματοποίηση των ελέγχων των εγκαταστάσεων της παρ. 1 ανατίθεται από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, σε επαληθευτή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο είναι επίσημα αναγνωρισμένο, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Φ.01.2/56790/ΔΠΠ1828/31.5.2016 κοινή απόφαση των Υπουργού και Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (Β΄ 1897, διόρθωση σφάλματος Β΄ 2387), ότι πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις επάρκειας που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 600/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, «για την επαλήθευση των εκθέσεων που αφορούν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και τα τονοχλιόμετρα και για τη διαπίστευση των ελεγκτών σύμφωνα με την Οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου» (L 181).

7. Οι ετήσιες εκθέσεις απογραφής που υποβάλλουν οι φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων που υπάγονται στο ΣΕΔΕ, σύμφωνα με το άρθρο 21 της υπ΄ αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης, ελέγχονται και επαληθεύονται κατά τα προβλεπόμενα στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2018/2067 της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2018, «σχετικά με την επαλήθευση των δεδομένων και τη διαπίστευση των ελεγκτών, σύμφωνα με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου», σύμφωνα με το άρθρο 22 της υπ΄ αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης.

8. Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής της έκθεσης:

α. Για τις εγκαταστάσεις που υπάγονται στο ΣΕΔΕ, επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 31 της υπ΄ αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης.

β. Για τα λοιπά έργα και δραστηριότητες, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό (100) ευρώ για κάθε μέρα καθυστέρησης. Το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το μηδέν κόμμα ένα τοις εκατό (0,1%), επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας.

9. Σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου μείωσης των εκπομπών που προβλέπεται στην ΑΕΠΟ, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο με κύριο κριτήριο την απόκλιση από τον στόχο, το οποίο δεν υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%), επί του συνολικού κύκλου εργασιών της τελευταίας χρήσης του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, με βάση τον κύκλο εργασιών της τελευταίας υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Άρθρο 20

Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από επιχειρήσεις

1. Τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 υποβάλλουν, έως και την 31η Οκτωβρίου 2023, σε δημόσια προσβάσιμη ηλεκτρονική βάση δεδομένων που υλοποιεί και λειτουργεί ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, έκθεση σχετικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα για το έτος αναφοράς 2022. Στην έκθεση συμπεριλαμβάνονται εθελοντικοί στόχοι και δράσεις μείωσης ή αντιστάθμισης των εκπομπών. Η έκθεση επικαιροποιείται και επαληθεύεται με τη διαδικασία της παρ. 4 ετησίως.

2. Το παρόν εφαρμόζεται στα κάτωθι νομικά πρόσωπα:

- α) τις ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα,
- β) τα πιστωτικά ιδρύματα της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4261/2014 (Α' 107),
- γ) τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016 (Α' 13),
- δ) τις επιχειρήσεις επενδύσεων της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α' 14),
- ε) τις επιχειρήσεις σταθερής και κινητής τηλεφωνίας,
- στ) τις εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης,
- ζ) τις εταιρείες ταχυμεταφορών,
- η) τις επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου,
- θ) τις αλυσίδες καταστημάτων λιανεμπορίου, οι οποίες απασχολούν πάνω από πεντακόσιους (500) εργαζόμενους,
- ι) τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής, της περ. δ' του άρθρου 1 του ν. 4302/2014 (Α' 225), και
- ια) τις αστικές εταιρείες παροχής συγκοινωνιακού έργου.

Εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, του άρθρου 2 του Παραρτήματος της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 «σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων» (L 124).

3. Οι εκπομπές υπολογίζονται σύμφωνα με το πρότυπο «2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories», όπως έχει τροποποιηθεί, και περιλαμβάνει τις άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και τις έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από την κατανάλωση ενέργειας, όπως ορίζονται στο πρότυπο «GHG Protocol - WORLD RESOURCES INSTITUTE» ή εναλλακτικά, σύμφωνα με το πρότυπο «ISO 14064 - 1:2018», κατηγορίας 1 και 2. Ως συντελεστές μετατροπής της τελικής κατανάλωσης ενέργειας σε ισοδύναμους τόνους

εκλυόμενου διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) χρησιμοποιούνται οι συντελεστές που αναφέρονται στην πλέον πρόσφατη εθνική απογραφή εκπομπών.

4. Η πραγματοποίηση των αυτοελέγχων όλων των νομικών προσώπων της παρ. 2 ανατίθεται από το νομικό πρόσωπο σε επαληθευτή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο είναι επίσημα αναγνωρισμένο, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Φ.01.2/56790/ΔΠΠ1828/31.5.2016 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (Β' 1897, διόρθωση σφάλματος Β' 2387), ότι πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις επάρκειας που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 600/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, «για την επαλήθευση των εκθέσεων που αφορούν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και τα τονοχιλιόμετρα και για τη διαπίστευση των ελεγκτών σύμφωνα με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου» (L 181).

5. Με την επιφύλαξη του άρθρου 16, έως την 1η Ιανουαρίου 2025, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή, εξετάζει τη δυνατότητα θέσπισης στόχων μείωσης των εκπομπών ανά κλάδο δραστηριότητας σε αντιστοιχία με τους εθνικούς στόχους, αφού λάβει υπόψη τους σχετικούς τομεακούς προϋπολογισμούς του άρθρου 7 και τις προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα.

6. Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής της έκθεσης της παρ. 1, επιβάλλεται πρόστιμο πενήντα (50) ευρώ για κάθε μέρα καθυστέρησης. Το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το μηδέν κόμμα ένα τοις χιλίοις (0,01%) επί του συνολικού κύκλου εργασιών της τελευταίας χρήσης του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας με βάση τον κύκλο εργασιών της τελευταίας υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Άρθρο 21

Μετασχηματισμός αναπτυξιακού υποδείγματος των νησιών και μετάβασή τους στην κλιματική ουδετερότητα

1. Θεσπίζεται Αναπτυξιακό Στρατηγικό Πλαίσιο για τα ελληνικά νησιά «GR-eco islands» (εφεξής Στρατηγικό Πλαίσιο Πρωτοβουλίας «GR-eco islands»), λαμβάνοντας υπόψιν την Εθνική Στρατηγική του άρθρου 4 του ν. 4832/2021 (Α' 172), με σκοπό:

- α) την ολοκληρωμένη μετάβαση των ελληνικών νησιών προς την κλιματική ουδετερότητα,
- β) την άρση της ενεργειακής και κοινωνικοοικονομικής απομόνωσης των νησιών και τη διασφάλιση της ενεργειακής τους αυτάρκειας, μέσω της παραγωγής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) σε συνδυασμό με συστήματα αποθήκευσης της ενέργειας ή της διασύνδεσής τους με το ηπειρωτικό σύστημα,
- γ) την προώθηση της κυκλικής οικονομίας,
- δ) την ορθολογική και αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων, ιδίως δε των υδάτινων,
- ε) την προώθηση της καινοτομίας και της αξιοποίησης τεχνολογιών αιχμής,
- στ) την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, τη διασφάλιση της απασχόλησης και τη δημιουργία νέων ποιοτικών θέσεων εργασίας,
- ζ) την ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος,

η) την ενίσχυση της εξυπηρέτησης των νησιωτικών περιοχών στον τομέα των μεταφορών, μέσω της εφαρμογής πολιτικών ιδίως στον τομέα της ναυτιλίας, με ιδιαίτερη μέριμνα για την εσωτερική ακτοπλοΐα και τις λιμενικές υπηρεσίες, σε συμμόρφωση με την Εθνική Στρατηγική του άρθρου 4 του ν. 4832/2021,

θ) την προώθηση του τουριστικού τομέα και της γαλάζιας οικονομίας.

2. Τα νησιά υπάγονται στο Στρατηγικό Πλαίσιο Πρωτοβουλίας «GR-eco islands», κατόπιν αξιολόγησης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, της δυνατότητας υλοποίησης εμβληματικών, καινοτόμων και πιλοτικών έργων προστιθέμενης αξίας στο έδαφός τους, της έκτασης και έντασης της επιδιωκόμενης αναμόρφωσης του πράσινου αναπτυξιακού τους μοντέλου, της πρόθεσης δέσμευσης των τοπικών φορέων για την υλοποίηση των απαιτούμενων παρεμβάσεων, των διαθέσιμων πόρων χρηματοδότησης, καθώς και της δυνατότητας ολιστικής συναρμογής των σκοπών και μέσων των ενωσιακών πρωτοβουλιών «Καθαρή Ενέργεια για τα νησιά της Ε.Ε.», «Εξυπνα Νησιά», «Σύμφωνο των Δημάρχων» και «Σύμφωνο των Νησιών». Η επιλεξιμότητα των νησιών καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τον μόνιμο πληθυσμό τους και τις τοπικές δημογραφικές τάσεις, την προοπτική και το χρονοδιάγραμμα ηλεκτρικής διασύνδεσής τους με το ηπειρωτικό σύστημα, εφόσον είναι μη διασυνδεδεμένα, τις ενεργειακές τους ανάγκες σε επίπεδο ζήτησης ισχύος και κατανάλωσης ενέργειας, την τουριστική κίνηση, την προσβασιμότητα και προσπελασιμότητά τους στον τομέα των υποδομών και των μεταφορών, τους αξιοποιήσιμους φυσικούς πόρους, καθώς και τα οικονομικά και κοινωνικά τους χαρακτηριστικά. Για την υλοποίηση όσων προβλέπονται στην παρούσα, προκηρύσσονται δράσεις και προγράμματα για τα επιλέξιμα νησιά χρησιμοποιώντας τους πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων εντός των ετήσιων ορίων του και εντός του προϋπολογισμού των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025, τους πόρους για την απανθρακοποίηση των νησιών της παρ. 8 του άρθρου 13 της υπ' αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3763), το «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης», το Πράσινο Ταμείο, τα χρηματοδοτικά εργαλεία του Κεφαλαίου Γ' του Τμήματος Ι του ν. 4832/2021 και ιδίως, του άρθρου 6 αυτού, καθώς και λοιπούς ενωσιακούς και εθνικούς πόρους. Οι φορείς υλοποίησης καθορίζονται κατά αρμοδιότητα ανάλογα με τις επιλέξιμες παρεμβάσεις. Την προκήρυξη, παρακολούθηση και τον έλεγχο της υλοποίησης αναλαμβάνουν οι υπηρεσίες που είναι υπεύθυνες για τα χρηματοδοτικά προγράμματα ή τα εργαλεία, μέσω των οποίων διατίθενται οι σχετικοί πόροι.

3. α. Για την υιοθέτηση των νησιών κατά τη μετάβασή τους προς την κλιματική ουδετερότητα και με σκοπό την ταχύτερη και αποτελεσματική εφαρμογή του Στρατηγικού Πλαισίου Πρωτοβουλίας «GR-eco islands», δύναται να ορίζεται ανάδοχος μελετών, έργων και παρεμβάσεων ενεργειακής μετάβασης και αειφόρου ανάπτυξης κατά περίπτωση σε νησί ή σε ομάδα αυτών. Ως ανάδοχοι δράσεων Στρατηγικού Πλαισίου Πρωτοβουλίας «GR-eco islands» ορίζονται νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού

δικαίου, ανεξαρτήτως του κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα τους. Η πράξη ορισμού αναδόχου αποσκοπεί στην εκπόνηση μελέτης και την υλοποίηση επιμέρους έργων και παρεμβάσεων για την εφαρμογή του Στρατηγικού Πλαισίου Πρωτοβουλίας «GR-eco islands», σε επιλεγμένη περιοχή νησιού ή στο σύνολο αυτού ή σε ομάδα νησιών, με ίδιους πόρους του αναδόχου, χωρίς το Ελληνικό Δημόσιο να απεμπολεί οποιοδήποτε δικαίωμα επί των οικείων εκτάσεων.

β. Έως την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 14 του άρθρου 33, τα ενδιαφερόμενα νομικά πρόσωπα δύναται να αναλαμβάνουν πρωτοβουλία και να συμμετέχουν στον εντοπισμό και την ωρίμανση ενός έργου στο πλαίσιο του Στρατηγικού Πλαισίου Ανάπτυξης «GR-eco islands», με σκοπό την επιτάχυνση της ωρίμανσης και υλοποίησης έργων και παρεμβάσεων ενεργειακής μετάβασης των νησιών στην κλιματική ουδετερότητα. Για τον σκοπό αυτό δύναται να υποβάλλουν σχετική πρόταση αναδοχής στη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας, με αντικείμενο τη μελέτη και κατασκευή έργων ενεργειακής μετάβασης και αειφόρου ανάπτυξης είτε αυτή αφορά σε νέα έργα είτε στην επέκταση ή αναδιαμόρφωση ή τροποποίηση υφιστάμενων έργων. Κατόπιν της εξέτασης της πρότασης αναδοχής και της συμβατότητάς της με τις γενικές κατευθύνσεις και τους μακροπρόθεσμους στόχους του Στρατηγικού Πλαισίου Πρωτοβουλίας «GR-eco islands», εκδίδεται από τη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας, είτε πράξη ορισμού αναδόχου είτε απορριπτική απόφαση. Ανάλογα με το είδος των προς αναδοχή δράσεων και έργων για την έκδοση της απόφασης απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της κατά περίπτωση αρμόδιας θεματικής Γενικής Διεύθυνσης του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου.

γ. Μετά την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 14 του άρθρου 33, η Γενική Διεύθυνση Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εκδίδει κατάσταση με περιγραφή των προς αναδοχή δράσεων και έργων νησιών «GR-eco islands». Οι ενδιαφερόμενοι προς αναδοχή υποβάλλουν αίτημα στη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στο οποίο αναφέρονται η προς αναδοχή περιοχή, καθώς και οι δράσεις και έργα που δύναται να αναληφθούν στο πλαίσιο της αναδοχής. Εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή του αιτήματος εκδίδεται από τη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας πράξη ορισμού Αναδόχου ενεργειακής μετάβασης νησιών, η οποία αναρτάται στη Διαύγεια και στην οποία καθορίζονται το αντικείμενο, οι όροι εκπόνησης, εκτέλεσης, παρακολούθησης, εποπτείας και παραλαβής της αναδοχής από τις κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες, καθώς και οι αντίστοιχες προθεσμίες. Εάν το αίτημα περιλαμβάνει και την εκπόνηση μελέτης ή έργου αρμοδιότητας άλλης Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή Γενικής Διεύθυνσης άλλου Υπουργείου, για την έκδοση της πράξης ορισμού αναδόχου απαιτείται σύμφωνη γνώμη και αυτών των υπηρεσιών και η πράξη ορισμού αναδόχου εκδίδεται εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή του αιτήματος. Αν για οποιονδήποτε λόγο υπάρχει ήδη εγκεκριμένη επίκαιρη μελέτη, εκδίδεται απευθείας πράξη ορισμού αναδόχου αποκλειστικά και μόνο για την εκτέλεση των σχετικών έργων και παρεμβάσεων, που συνοδεύεται από τους αντίστοιχους όρους.

δ. Αν για το ίδιο νησί έχουν υποβληθεί πλείονα αιτήμα-

τα αναδοχής, εκδίδεται πράξη ορισμού αναδόχου για το αίτημα, το οποίο κρίνεται ως το πλέον σκόπιμο και συμφέρον, με βάση τις ανάγκες του νησιού. Ενδεικτικά, ως ανάδοχος προκρίνεται ο ενδιαφερόμενος που έχει υποβάλει την πιο ολοκληρωμένη, τεχνικά και οικονομικά τεκμηριωμένη, καινοτόμα πρόταση.

ε. Η εκπόνηση των αναγκαίων μελετών γίνεται με ευθύνη και δαπάνη του αναδόχου, χωρίς επιβάρυνση του Δημοσίου. Η μελέτη υποβάλλεται προς έγκριση στη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας. Η υλοποίηση των έργων γίνεται σύμφωνα με τους όρους της πράξης ορισμού αναδόχου.

4. Για τη μείωση των εκπομπών των μη διασυνδεδεμένων νησιών κατά ογδόντα τοις εκατό (80%) έως το 2030 σε σχέση με το έτος 2019, προωθούνται κατά προτεραιότητα μέτρα για:

α) την επιτάχυνση της διασύνδεσης με το ηλεκτρικό δίκτυο της ηπειρωτικής χώρας των μη διασυνδεδεμένων νησιών και την υποκατάσταση των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από υγρά ορυκτά καύσιμα, από Α-ΠΕ και συστήματα αποθήκευσης, μέσω, ιδίως, της αξιοποίησης του πόρου για την απανθρακοποίηση των νησιών της παρ. 8 του άρθρου 13 της υπ' αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3763),

β) την προώθηση της ηλεκτροκίνησης,

γ) την εξοικονόμηση ενέργειας και

δ) τον εξηλεκτρισμό των θαλάσσιων μεταφορών.

5. Σε περίπτωση χορήγησης λειτουργικής ενίσχυσης μέσω της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 151 του ν. 4495/2017 (Α' 167), η ανώτατη τιμή υποβολής προσφορών των συμμετεχόντων καθορίζεται με την απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας της παρ. 1 του άρθρου 151 του ν. 4495/2017, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής του άρθρου 12 του ν. 4414/2016 (Α' 149) και κατά τα οριζόμενα στην οικεία εγκριτική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που εκδίδεται δυνάμει των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6. Από την 1η Ιανουαρίου 2030 απαγορεύεται η χρήση μαζούτ της Κατηγορίας III της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3054/2022 (Α' 230) για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στα μη διασυνδεδεμένα νησιά. Η απαγόρευση δεν ισχύει σε περιπτώσεις εκτάκτων περιστατικών που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια εφοδιασμού ηλεκτρικού ρεύματος.

Άρθρο 22 **Πρόστιμα**

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 12 και των άρθρων 17, 19 και 20 εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., ν.δ. 356/1274, Α' 90) και αποδίδονται στο Πράσινο Ταμείο του ν. 3889/2010 (Α' 182), σε ειδικό λογαριασμό, προκειμένου να διατεθούν για έργα και δράσεις που αποσκοπούν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Άρθρο 23 **Οικονομικοί πόροι**

1. Για την υποστήριξη των δράσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των κλιματικών στόχων μετριασμού και προσαρμογής του παρόντος, αξιοποιούνται οι πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων εντός των ετήσιων ορίων του και εντός του προϋπολογισμού των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025, οι πόροι για την απανθρακοποίηση των νησιών της παρ. 8 του άρθρου 13 της υπ' αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3763), καθώς και ενωσιακοί και λοιποί εθνικοί πόροι.

2. Για την υποστήριξη των δράσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των κλιματικών στόχων του παρόντος, αξιοποιούνται, επίσης, τα δημόσια έσοδα από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, σύμφωνα με το άρθρο 15 της υπ' αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης τα οποία κατανέμονται ετησίως με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως εξής:

α) Μέρος των εσόδων αποτελεί πόρο του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 143 του ν. 4001/2011 (Α' 179).

β) Μέρος των εσόδων καλύπτει τις ανάγκες της ενίσχυσης για επιχειρήσεις τομέων και υποτομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα, σύμφωνα με την κοινή απόφαση του πρώτου εδαφίου. Ποσό, το οποίο δεν χρησιμοποιείται για τον παραπάνω σκοπό αποτελεί πόρο του ειδικού λογαριασμού του άρθρου 143 του ν. 4001/2011.

γ) Μέρος των εσόδων διατίθεται για την πραγματοποίηση έργων και την εξυπηρέτηση των σκοπών που περιγράφονται στην υπ' αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινή απόφαση και, συγκεκριμένα, κατά προτεραιότητα σε έργα εξοικονόμησης ενέργειας, για την υποστήριξη χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων, σε έργα που αποσκοπούν στη μείωση των συμβατικών καυσίμων από μεταφορές και δράσεις για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, σε αντιτυρικά έργα καθαρισμού και διαχείρισης με σκοπό τη διατήρηση και αύξηση του αποθέματος των δημοσίων και ιδιωτικών δασών, στην αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας, στην ενίσχυση του ειδικού διαχειριστικού λογαριασμού Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας του άρθρου 55 του ν. 4001/2011, σε έργα σε αναπτυσσόμενες ή τρίτες χώρες με σκοπό τον μετριασμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και σε έργα για την προστασία, διατήρηση και βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και για την υποστήριξη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως προς την εξυπηρέτηση μέρους των λειτουργικών δαπανών του, καθώς και των στόχων και δράσεων του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ως φορέας υλοποίησης των δράσεων, είτε το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, είτε φορέας που εποπτεύεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και η διαδικασία μεταφοράς των πόρων στους ανωτέρω φορείς. Ποσό που δεν χρησιμοποιείται εντός του έτους, με-

ταφέρεται για χρήση στα επόμενα έτη, έως εξαντλήσεώς του.

δ) Μέρος των εσόδων διατίθεται σε φορέα ή φορείς ε-ποπτευόμενους από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ε-νέργειας για τη χρηματοδότηση έργων και δράσεων για την ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων, με στόχο την ενίσχυση και τη σταδιακή διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών, καθώς και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και στον Δήμο Μεγαλόπολης της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται το ποσοστό των εσόδων, ο φορέας και η διαδικασία χορήγησης των πόρων. Ποσό που δεν χρησιμοποιείται εντός του έτους, μεταφέρεται για χρήση στα επόμενα έτη έως εξαντλήσεώς του.

ε) Ποσοστό έως ένα τοις εκατό (1%) των εσόδων διατίθεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για να καλύψει συνδρομές και υποχρεώσεις για θέματα κλιματικής αλλαγής, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και προστασίας της στοιβάδας του όζοντος, που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις που έχουν υπογραφεί από την Ελληνική Δημοκρατία, καθώς και από συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς.

στ) Μέρος των εσόδων διατίθεται για την ενίσχυση του ειδικού λογαριασμού με την ονομασία «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης» του εξηκοστού πρώτου άρθρου του ν. 4839/2021 (Α΄ 181).

ζ) Μέρος των εσόδων διατίθεται στον ορισθέντα εκπλειστηριαστή για την κάλυψη των διοικητικών δαπανών για τη διαχείριση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου.

3. Για την υποστήριξη δράσεων που συμβάλλουν σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020, «σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088» (L 198) και τις σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, αξιοποιούνται, μεταξύ άλλων, οι πόροι των πολυετών δημοσιονομικών πλαισίων, για την απανθρακοποίηση των νησιών της παρ. 8 του άρθρου 13 της υπ' αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Από τους πόρους της παρούσας χρηματοδοτούνται αποκλειστικά προγράμματα που σέβονται την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852/ΕΕ και τις σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

4. Στην αξιολόγηση επενδυτικών προτάσεων από το Δημόσιο λαμβάνονται υπόψη: α) ο Κανονισμός 2020/852/ΕΕ και οι σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις και β) για τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις που εμπíπτον στο πεδίο εφαρμογής του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2019/331 της 19ης Δεκεμβρίου 2018, «σχετικά με τον καθορισμό ενωσιακών μεταβατικών κανόνων για την εναρμονισμένη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής κατ' εφαρμογή του άρθρου 10α της Οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (L 59), λαμβάνεται επιπρόσθετα υπόψη

η απόδοση της επένδυσης, ως προς τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε σχέση με τη μέση τιμή των δέκα τοις εκατό (10%) αποδοτικότερων εγκαταστάσεων κατά τα έτη 2016 και 2017 (t ισοδυνάμου CO₂/t), όπως καθορίζεται στο Παράρτημα του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/447 της Επιτροπής της 12ης Μαρτίου 2021, «σχετικά με τον καθορισμό των αναθεωρημένων τιμών των δεικτών αναφοράς για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής για την περίοδο από το έτος 2021 έως το έτος 2025 κατ' εφαρμογή του άρθρου 10α παρ.2 της Οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (L 87).

Άρθρο 24

Οικονομικά κίνητρα για δραστηριότητες με σημαντική συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 24 του ν. 4172/2013

Στο πρώτο εδάφιο της περ. α΄ της παρ. 10 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 (Α΄ 167), περί συντελεστών απόσβεσης, προστίθενται και οι επενδύσεις που συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, και η παρ. 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«10.α. Το κόστος που είναι συναφές με την αναβάθμιση των Κέντρων Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ), με την ενεργειακή απόδοση, με την εξοικονόμηση νερού ή με επενδύσεις που χαρακτηρίζονται ως συμβάλλουσες σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 «σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088» (L 198) και τις σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις» αποσβέννυται με τους συντελεστές του πίνακα της παρ. 4, προσαυξημένους κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Σε περίπτωση που ο αρχικός συντελεστής απόσβεσης είναι ανώτερος του δέκα τοις εκατό (10%), ο προσαυξημένος συντελεστής δεν δύναται να υπερβαίνει τις δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες.

β. Η περ. α΄ δεν καταλαμβάνει τις κατηγορίες ενεργητικού επιχειρήσεως σχετικές με: "αεροσκάφη, σιδηροδρομικούς συρμούς, πλοία και σκάφη", "μέσα μεταφοράς ατόμων" και "μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων".

γ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται οι προϋποθέσεις, οι όροι, οι διαδικασίες, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 25

Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

1. Στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας συστήνεται Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή. Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή α-

ποτελεί ανοιχτό δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών και ενημέρωσης με συμμετοχή των Υπουργείων Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών, της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών και άλλων ερευνητικών, ακαδημαϊκών και δημόσιων φορέων και είναι προσβάσιμο μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΔ).

2. Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή υποστηρίζει την εθνική πολιτική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και συμβάλλει:

α) στην παρακολούθηση και αξιολόγηση της ανθεκτικότητας της χώρας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής,

β) στην παροχή αξιόπιστων στοιχείων προς τη διοίκηση και την επιμόρφωση των στελεχών της για την υποστήριξη του σχεδιασμού, της αξιολόγησης και της επικαιροποίησης πολιτικών και δράσεων και γενικότερα για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,

γ) στην παροχή πληροφόρησης προς τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την υποστήριξη της ενσωμάτωσης των κινδύνων της κλιματικής αλλαγής στον επιχειρησιακό τους σχεδιασμό και τη λήψη μέτρων προσαρμογής των δραστηριοτήτων τους στην κλιματική αλλαγή,

δ) στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας αναφορικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή,

ε) στην παροχή στοιχείων για τη σύνταξη εθνικών εκθέσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στο πλαίσιο των διεθνών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεων της χώρας.

3. Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, αξιοποιώντας υφιστάμενες δράσεις και πρωτοβουλίες εθνικής εμβέλειας, αναπτύσσει και διατηρεί ενιαία εθνική βάση κλιματικών δεδομένων, η οποία είναι ηλεκτρονική και δημόσια προσβάσιμη και επικαιροποιείται συνεχώς, ώστε να παρέχει αξιόπιστες προγνώσεις και άλλες σχετικές κλιματικές υπηρεσίες. Ειδικότερα, η ενιαία εθνική βάση κλιματικών δεδομένων περιλαμβάνει:

α) την παροχή αξιόπιστων πληροφοριών και δεδομένων για τη μεταβολή του κλίματος στην Ελλάδα στο παρελθόν, παρόν και μέλλον,

β) την πρόβλεψη και παρακολούθηση των κινδύνων και επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο περιβάλλον συμπεριλαμβανομένης της παράκτιας ζώνης, την κοινωνία και την οικονομία, με έμφαση στους πλέον ευάλωτους στην κλιματική αλλαγή τομείς,

γ) την παρακολούθηση των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, μέσω συστήματος δεικτών και άλλων κατάλληλων μεθόδων και εργαλείων,

δ) την ανάπτυξη και λειτουργία Εθνικού Πληροφοριακού Διαδικτυακού Κόμβου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και άλλων κατάλληλων ενημερωτικών και πληροφοριακών μέσων και εργαλείων,

ε) δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και επιμορφωτικών προγραμμάτων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,

στ) κάθε άλλη δράση ή υπηρεσία που μπορεί να συμβάλει στην υλοποίηση της εθνικής πολιτικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

4. Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή συνεργάζεται με άλλους φορείς και υπηρεσίες, οι οποίες υποχρεούνται να παρέχουν στοιχεία και πληροφορίες και να υποστηρίζουν εν γένει τη λειτουργία του.

5. Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή δύναται να ζητεί τη δωρεάν παροχή στοιχείων, πληροφοριών και εργαλείων που εξυπηρετούν τον σκοπό του, από κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, που λαμβάνει εθνική ή ενωσιακή χρηματοδότηση για την παραγωγή αυτών των στοιχείων και πληροφοριών ή την ανάπτυξη της λειτουργίας αυτών των εργαλείων.

Άρθρο 26

Διαδικτυακός τόπος κλιματικού διαλόγου

1. Σε διαδικτυακό τόπο που υλοποιείται και εξυπηρετείται από τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) και είναι προσβάσιμος μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΔ), δημιουργείται φόρουμ κλιματικού διαλόγου, στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι δήμων, περιφερειών, πανεπιστημίων, περιβαλλοντικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, επιχειρήσεων, επαγγελματικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών φορέων, για τη διαβούλευση επί των βασικών αποτελεσμάτων της πρότασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προς την Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα για τους τομεακούς προϋπολογισμούς άνθρακα του άρθρου 7, της αξιολόγησης του άρθρου 8 και της ετήσιας έκθεσης προόδου του άρθρου 27. Σε καθεμία από τις ανωτέρω περιπτώσεις η ελάχιστη διάρκεια της διαβούλευσης ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες. Τα σχόλια και οι παρατηρήσεις ενσωματώνονται σε έκθεση διαβούλευσης, που συντάσσει ο ΟΦΥΠΕΚΑ, η οποία συνοψίζεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα.

2. Η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, σε συνεργασία με τον ΟΦΥΠΕΚΑ και το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, κατόπιν διαβούλευσης με σχετικούς κρατικούς, περιφερειακούς ή δημοτικούς φορείς, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, δίκτυα πολιτών, περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς και επιστημονικές οργανώσεις, σχεδιάζουν και υλοποιούν στοχευμένες δράσεις και εκστρατείες ενημέρωσης για το κοινό, με στόχο τη βελτίωση της κατανόησης των εννοιών που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και την ανάδειξη της σημασίας συλλογικής δράσης και ενεργοποίησης των πολιτών για την αναχαίτιση των επιπτώσεών της.

Άρθρο 27

Ετήσια έκθεση προόδου

1. Η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής

Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), καταρτίζει ετήσια έκθεση προόδου σε θέματα μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, η οποία περιλαμβάνει:

α) Τα εθνικά στοιχεία εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, συνολικά και ανά τομέα, όπως παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας, βιομηχανία, μεταφορές, κτίρια, γεωργία, κτηνοτροφία και απόβλητα,

β) τα εθνικά στοιχεία εκπομπών και απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου από τη δραστηριότητα χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας,

γ) αποτίμηση της ετήσιας προόδου ανά τομέα της οικονομίας σε σχέση με την επίτευξη των αντίστοιχων τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα, συνοπτική περιγραφή και ποσοτική αξιολόγηση της επίδρασης των τομεακών πολιτικών και μέτρων για τον μετριασμό των εκπομπών θερμοκηπίου,

δ) προβλέψεις για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, συνολικά και ανά τομέα ως το πέρας της ισχύος του πενταετούς συνολικού προϋπολογισμού άνθρακα και ερμηνεία των τάσεων των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου,

ε) ανάλυση σχετικά με τα δικαιώματα εκπομπών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, «σχετικά με τη συμπεριληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 525/2013 και της απόφασης (ΕΕ) αριθμ. 529/2013/ΕΕ» (L 156), τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, «σχετικά με τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030, στο πλαίσιο της συμβολής στη δράση για το κλίμα για την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 525/2013» (L 156) και την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2020/2126 της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2020 «σχετικά με τον καθορισμό των ετήσιων δικαιωμάτων εκπομπών των κρατών μελών για την περίοδο από το 2021 έως το 2030 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (L 426),

στ) χρήση εσόδων από τους πόρους που αναφέρονται στο άρθρο 23,

ζ) περιγραφή των δράσεων και της προόδου σε σχέση με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ανά τομέα,

η) εκτίμηση του ύψους των απαιτούμενων επενδύσεων για μετριασμό και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ανά κλιματική ζώνη και τομέα της οικονομίας,

θ) πιθανές εναλλακτικές προτάσεις για διορθωτικές κινήσεις και μέτρα στην άσκηση της κλιματικής πολιτικής,

ι) περιγραφή δράσεων οικονομικής και τεχνολογικής στήριξης προς αναπτυσσόμενες χώρες με βάση τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τις παρ. 5 και 7 του άρθρου 9 της Συμφωνίας του Παρισιού, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 4426/2016 (Α' 187),

ια) τις εθνικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από το σύνολο της κατανάλωσης ενέργειας ανά κάτοικο και ανά μονάδα Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, καθώς και

ιβ) τους ακόλουθους δείκτες:

ιβα) δείκτη εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από την παραγωγή ηλεκτρισμού στο διασυνδεδεμένο σύστημα και συνολικά,

ιββ) ειδικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου δημόσιων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και σταθμών αυτοπαραγωγών,

ιβγ) κλαδικούς δείκτες εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, όπως βιομηχανία, αγροτικός τομέας, ανά μονάδα Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας,

ιβδ) ειδικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου των νοικοκυριών για τη θέρμανση του χώρου,

ιβε) ειδικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου οδικών, αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών.

2. Η ετήσια έκθεση προόδου της παρ. 1, μαζί με την αντίστοιχη έκθεση διαβούλευσης της παρ. 1 του άρθρου 26, υποβάλλονται από τη Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα. Για τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης προόδου χρησιμοποιούνται οι εκθέσεις που υποβάλλονται δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα (L 328) και ιδίως τα προβλεπόμενα στα άρθρα 18 και 19 αυτού.

3. Η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, σε συνεργασία με τον ΟΦΥΠΕΚΑ και την Επιστημονική Επιτροπή για την Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής, παρουσιάζουν σε διαδικτυακή πλατφόρμα και σε ενημερωτικές ημερίδες τα βασικά αποτελέσματα της ετήσιας έκθεσης, καθώς και τα διαθέσιμα δεδομένα εξέλιξης της κλιματικής αλλαγής σε επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς, στο τέλος κάθε έτους.

Άρθρο 28

Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

1. Συστήνεται στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠ), ως το κεντρικό γνωμοδοτικό όργανο του κράτους για τον συντονισμό, την παρακολούθηση, την υιοθέτηση και αξιολόγηση των δράσεων πολιτικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

2. Το ΕΣΠ αποτελείται από είκοσι δύο (22) τακτικά μέλη, με τους αναπληρωτές τους, με τριετή (3) θητεία, ως εξής:

α. τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, ως Πρόεδρο. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου, αυτός αναπληρώνεται από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας,

β. από έναν (1) εκπρόσωπο των Υπουργείων Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εσωτερικών, Υπο-

δομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιώτικης Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού,

γ. έναν (1) εκπρόσωπο της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, επιπρόσθετα του αναφερόμενου στην περ. β' εκπροσώπου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας,

δ. έναν (1) εκπρόσωπο μη κυβερνητικής περιβαλλοντικής οργάνωσης σε εθνικό επίπεδο, στο καταστατικό της οποίας περιλαμβάνονται θέματα κλιματικής αλλαγής, η οποία ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας,

ε. έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας,

στ. έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας,

ζ. τέσσερις (4) εκπροσώπους της ακαδημαϊκής κοινότητας της χώρας, όπως της Ακαδημίας Αθηνών, Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και ερευνητικών κέντρων, με εξειδικευμένη γνώση σε θέματα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή,

η. έναν (1) εκπρόσωπο του Συμβουλίου Βιώσιμης Ανάπτυξης του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών.

3. Στις συνεδριάσεις του ΕΣΠ είναι δυνατόν, ανάλογα με το θέμα, να μετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, ειδικοί επιστήμονες, υπηρεσιακοί παράγοντες και εκπρόσωποι φορέων.

4. Τα μέλη του ΕΣΠ με τους αναπληρωματικούς τους προτείνονται από τους φορείς που εκπροσωπούν, ενώ οι εκπρόσωποι των Υπουργείων ορίζονται με αποφάσεις των αντίστοιχων Υπουργών. Οι εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας επιλέγονται από τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Το ΕΣΠ συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Για τα μέλη του Συμβουλίου δεν προβλέπεται αμοιβή.

5. Το ΕΣΠ είναι αρμόδιο για:

α) την εξειδίκευση των πολιτικών προσαρμογής με βάση διεθνείς συμφωνίες και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 9,

β) την εξειδίκευση οριζόντιων πολιτικών που περιλαμβάνονται στην Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ), ιδίως αυτών που αφορούν σε θέματα ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης, εκπαίδευσης,

γ) την παροχή γνώμης για την κατάρτιση και αναθεώρηση ή τροποποίηση της ΕΣΠΚΑ και των Περιφερειακών Σχεδίων Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, και

δ) τη γνωμοδότηση για κάθε θέμα σχετικό με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, που παραπέμπεται σε αυτό από τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

Άρθρο 29

Επιστημονική Επιτροπή Κλιματικής Αλλαγής

1. Συστήνεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Επιστημονική Επιτροπή Κλιματικής Αλλαγής (ΕΕΚΑ) η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο και οκτώ (8) μέλη, εγνωσμένου κύρους και υψηλής επιστημονικής κατάρτισης με ακαδημαϊκή ή επαγγελματική εξειδίκευση στο πεδίο της κλιματικής αλλαγής, της προστασίας του περιβάλλοντος ή συναφή επιστημονικά πεδία που ορίζονται για τριετή θητεία με απόφαση του Υπουργού Περι-

βάλλοντος και Ενέργειας. Ως μέλη δύνανται να ορίζονται και εκπρόσωποι που υποδεικνύονται, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού, από τους παραγωγικούς φορείς και από μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν ως αντικείμενό τους την προστασία του κλίματος και το περιβάλλον. Στις εργασίες της Επιτροπής μπορεί να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο προϊστάμενος του Τμήματος Κλιματικής Αλλαγής της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής και ο προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

2. Η ΕΕΚΑ είναι αρμόδια για:

α) την εισήγηση για τη διαμόρφωση πολιτικών αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και τον συνδυασμό τους με τα μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή,

β) την επιστημονική τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα των προτεινόμενων πολιτικών,

γ) τη γνωμοδότηση για κάθε θέμα σχετικό με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, που παραπέμπεται σε αυτήν από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, τον Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, την Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα ή το Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή,

δ) τη συνεργασία με άλλες επιστημονικές επιτροπές για την προώθηση λύσεων απέναντι στην κλιματική αλλαγή που βασίζονται στη φύση και συνοπολογίζουν την ανάγκη διατήρησης της βιοποικιλότητας και της ακεραιότητας των φυσικών οικοσυστημάτων,

ε) τον συντονισμό ετήσιας διαβούλευσης με φορείς, εκπροσώπους των παραγωγικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών γύρω από ζητήματα κλιματικής πολιτικής και την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της στην ετήσια έκθεση προόδου, πριν από την κατάθεσή της στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα,

στ) την υποβολή στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα προτάσεων για την ανάγκη πιθανής αναπροσαρμογής της κλιματικής πολιτικής,

ζ) τη γνωμοδότηση προς την Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα κάθε πέντε (5) έτη για τους πενταετείς προϋπολογισμούς άνθρακα σε όλους τους τομείς της οικονομίας, για την ανάγκη ή μη επικαιροποίησης του μακροπρόθεσμου και των ενδιάμεσων κλιματικών στόχων, των δράσεων και μεθόδων επίτευξής αυτών, σε συμφωνία με τη σχετική εθνική και ενωσιακή νομοθεσία και διεθνείς συμφωνίες.

3. Η ΕΕΚΑ συνεργάζεται με την Διυπουργική Επιτροπή Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα, τη Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Η διοικητική και τεχνική υποστήριξη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή παρέχεται από τη Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων.

Άρθρο 30**Διεθνής συνεργασία σε θέματα κλιματικής αλλαγής**

Στο πλαίσιο της οικονομικής και τεχνικής συνεισφοράς της Ελλάδας προς τρίτες, αναπτυσσόμενες χώρες και της διεθνούς συνεργασίας σε θέματα μετριασμού εκπομπών ανθρωπογενών αερίων θερμοκηπίου, καθώς και της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής:

α) Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποφασίζει, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας, για τα έργα, τις δράσεις και τις υπηρεσίες του παρόντος που αφορούν αποκλειστικά σε θέματα μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, καθώς και για την αξιοποίηση οικονομικών πόρων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 23.

β) Ο Υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας αποφασίζει, κατόπιν εισήγησης του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, για αντίστοιχα έργα, δράσεις και υπηρεσίες που αφορούν σε θέματα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄**ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 31****Αντικατάσταση και ανακύκλωση ηλεκτρικών συσκευών - Αντικατάσταση άρθρου 24 του ν. 3769/2009**

Το άρθρο 24 του ν. 3769/2009 (Α΄ 105) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 24

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να προκηρυσσονται δράσεις προς τους τελικούς ωφελούμενους, χρηματοδοτούμενες από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή από άλλες πηγές, που αφορούν στην απόσυρση οικιακών ηλεκτρικών συσκευών μέσω συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης από πιστοποιημένους φορείς, σύμφωνα με τον ν. 4819/2021 (Α΄ 129) και την αντικατάστασή τους με άλλες όμοιες συσκευές υψηλής ενεργειακής απόδοσης.

2. Με την απόφαση της παρ. 1 καθορίζονται ο προϋπολογισμός της σχετικής δράσης, το είδος των συσκευών στις οποίες αναφέρεται, το ποσοστό χρηματοδότησης αυτών, οι ωφελούμενοι από τη δράση, η διάρκεια και οι διαδικασίες εφαρμογής της, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και ο φορέας καταβολής της χρηματοδότησης για την αντικατάσταση αυτών, οι υποχρεώσεις των ωφελούμενων και οι συνέπειες μη τήρησης των όρων και των προϋποθέσεων της δράσης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της.

3. Φορέας υλοποίησης και ελέγχου των δράσεων της παρούσας ορίζεται η «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Τομέα Ενέργειας». Με την απόφαση της παρ. 1 προβλέπονται οι αρμοδιότητες του φορέα υλοποίησης, τα καθήκοντα και οι όροι υλοποίησης των δράσεων, καθώς και κάθε άλλο ειδικό θέμα σχετικό με την ανάληψη, εκπλήρωση και εποπτεία της άσκησης των καθηκόντων που απορρέουν από αυτήν.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ε-

νέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών δύναται να ορίζονται ως αρμόδιοι φορείς για την πιστοποίηση της αντικατάστασης ή της απόσυρσης των συσκευών και για την καταβολή της χρηματοδότησης στους δικαιούχους, οι φορείς που έχουν πιστοποιηθεί ως Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ), με βάση τον ν. 4819/2021 (Α΄ 129), και διαθέτουν αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία στην υλοποίηση παρόμοιων προγραμμάτων διαχείρισης αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού. Στην περίπτωση αυτή, στην απόφαση της παρ. 1, καταγράφονται οι αρμοδιότητες του αρμόδιου φορέα, καθώς και ο φορέας ελέγχου για την πιστοποίηση της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων της δράσης από τον εν λόγω φορέα.

5. Στην περίπτωση ορισμού αρμόδιων φορέων σύμφωνα με την παρ. 4, καθορίζονται με την ίδια απόφαση η διαδικασία, οι όροι μεταφοράς των πιστώσεων που εγγράφονται στο ΠΔΕ ή των πόρων από άλλη πηγή προς τους φορείς αυτούς, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δημοσιονομικής τακτοποίησης των πληρωμών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την υλοποίηση των δράσεων. Με την ίδια ή όμοια απόφαση, προσδιορίζεται το ποσοστό επί του προϋπολογισμού των δράσεων που καταβάλλεται στους αρμόδιους φορείς για την κάλυψη των λειτουργικών τους δαπανών, η πηγή χρηματοδότησής τους και ρυθμίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες εφαρμογής της απόφασης. Οι λειτουργικές δαπάνες που καταβάλλονται στους αρμόδιους φορείς και συνδέονται αποκλειστικά με την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνουν, δυνάμει της απόφασης ορισμού τους, δεν υπερβαίνουν ως μέγιστο ποσοστό το ενάμισι τοις εκατό (1,5%) του προϋπολογισμού των δράσεων που διαχειρίζονται κάθε φορά. Η προμήθεια αγαθών, η λήψη ή η ανάθεση υπηρεσιών και η ανάθεση έργων και μελετών από τους αρμόδιους φορείς, για την κάλυψη των αναγκών τους, με χρήση των λειτουργικών δαπανών που τους καταβάλλονται σύμφωνα με την παρούσα, διενεργούνται σύμφωνα με τον Κανονισμό Προμηθειών, Υπηρεσιών, Έργων και Μελετών του εκάστοτε φορέα.»

Άρθρο 32**Ισχύς άδειας κατεδάφισης στην Περιοχή Ανάπλασης Ι**

Οι προθεσμίες της παρ. 4 του άρθρου 23 του ν. 3983/2011 (Α΄ 144) τροποποιούνται ως εξής:

α) Η χρονική ισχύς της άδειας κατεδάφισης της περ. Β΄ επεκτείνεται σε είκοσι (20) έτη.

β) Η δυνατότητα εξαίρεσης από την κατεδάφιση αυθαίρετων εγκαταστάσεων της περ. ΣΤ΄ επεκτείνεται σε είκοσι (20) έτη.

γ) Η δυνατότητα νόμιμης λειτουργίας του υφιστάμενου γηπέδου ποδοσφαίρου στην Περιοχή Ανάπλασης επεκτείνεται σε είκοσι (20) έτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄**ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 33****Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών δύναται να ενισχύονται οι ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι της παρ. 2 του άρθρου 1

ή να θεσπίζονται νέοι ενδιάμεσοι στόχοι της παρ. 1 του άρθρου 8. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα, με βάση τις ετήσιες εκθέσεις προόδου του άρθρου 27, μετά από λεπτομερή εκτίμηση επιπτώσεων για κάθε τομέα της οικονομίας, βάσει των σχετικών διαδικασιών του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1099 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα (L 328), και σχετική γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή.

2. Σε εφαρμογή του άρθρου 5, με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας δύνανται να εξειδικεύονται οι προδιαγραφές εκπόνησης και το ειδικότερο περιεχόμενο της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή.

3. Σε εφαρμογή του άρθρου 6, με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, δύνανται να εξειδικεύονται οι προδιαγραφές εκπόνησης και το ειδικότερο περιεχόμενο των Περιφερειακών Σχεδίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών δύνανται να τροποποιείται η καταληκτική ημερομηνία της παρ. 1 του άρθρου 12 και να επεκτείνεται η εφαρμογή των μέτρων της παρ. 1 του άρθρου 12 και σε άλλες περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας με κριτήριο την επαρκή διαθεσιμότητα ηλεκτρικών οχημάτων και σημείων επαναφόρτίσής τους. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα, βάσει των σχετικών διαδικασιών για την εκτίμηση επιπτώσεων του ΕΣΕΚ και σχετική γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή. Σε περίπτωση έκδοσης της απόφασης αυτής, η απαγόρευση της παρ. 1 του άρθρου 12 εφαρμόζεται τουλάχιστον τρία (3) τουλάχιστον έτη μετά τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών. Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 12, για την έκδοση της οποίας δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας του δευτέρου εδαφίου της παρούσας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να εξειδικεύονται περαιτέρω οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο του Δημοτικού Σχεδίου Μείωσης Εκπομπών του άρθρου 16.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να τροποποιούνται οι ημερομηνίες εφαρμογής των μέτρων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 17 με κριτήριο τη διαθεσιμότητα οικονομικά ώριμων εναλλακτικών λύσεων. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα μετά από εκτίμηση επιπτώσεων, βάσει των σχετικών διαδικασιών για την εκτίμηση επιπτώσεων του ΕΣΕΚ και γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να προβλέπονται εξαιρέσεις για ορισμένες κατηγορίες ειδικών κτιρίων ή συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές από την εφαρμογή των μέτρων των

παρ. 1 και 2 του άρθρου 17. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα μετά από εκτίμηση επιπτώσεων, βάσει των σχετικών διαδικασιών για την εκτίμηση επιπτώσεων του ΕΣΕΚ και σχετική γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή. Σε περίπτωση έκδοσης της απόφασης αυτής η απαγόρευση της παρ. 2 του άρθρου 17 εφαρμόζεται τρία (3) τουλάχιστον έτη μετά τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές, τα όργανα, οι διαδικασίες ελέγχου πιστοποίησης των παραβάσεων και επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων, η διαδικασία είσπραξης των προστίμων που αποτελούν δημόσιο έσοδο, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παρ. 1 και 2 του άρθρου 17.

9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να εξαιρούνται ορισμένες κατηγορίες ειδικών κτιρίων ή ειδικά κτίρια σε περιοχές με θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας, όπως παραδοσιακοί οικισμοί και διατηρητέα κτίρια, από την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 17.

10. Για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 19, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

α. Καθορίζεται η κατάλληλη μονάδα προϊόντος ή έργου για την ορθή αποτίμηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ανά είδος έργου ή δραστηριότητας,

β. δύνανται ο στόχος μείωσης να διαφοροποιείται από τον στόχο της παρ. 1 του άρθρου 19, ανάλογα με το είδος του έργου ή της δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε είδους έργου ή δραστηριότητας, τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις προβλέψεις του ΕΣΕΚ,

γ. δύνανται να θεσπίζονται στόχοι μείωσης σε έργα ή δραστηριότητες πέραν όσων προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 19, συμπεριλαμβανομένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων της 9ης Ομάδας της υπό στοιχεία 92108/1045/Φ.15/4.9.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3833) που κατατάσσονται στη κατηγορία Β' του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209).

11. Για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 19, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται:

α) Οι ακριβείς κανόνες υπολογισμού σε ισοδύναμους τόνους διοξειδίου του άνθρακα της αντιστάθμισης που επιτυγχάνεται μέσω φυτεύσεων, δασώσεων και αναδάσωσης, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/81777/2996/6.9.2021 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 4080), λαμβάνοντας υπόψη τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 «σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 525/2013 και της απόφασης (ΕΕ) αριθμ. 529/2013/ΕΕ» (L 156), ο τρόπος πιστοποίησής τους, καθώς και η εκτίμηση της αξίας της δασικής

γης με βάση την υπ' αριθμ. 115963/6070/22.10.2014 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 2980),

β) οι εναλλακτικοί τρόποι αντιστάθμισης και η αποτίμησή τους σε ισοδύναμους τόνους διοξειδίου του άνθρακα, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως οι πραγματικές μειώσεις εκπομπών που μπορούν να επιτύχουν, το κόστος τους, το κόστος των δικαιωμάτων εκπομπών και τυχόν παράπλευρο όφελος,

γ) ο τρόπος ελέγχου και επαλήθευσης των εγκαταστάσεων της παρ. 1 του άρθρου 19 που δεν υπάγονται στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της υπ. αριθμ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 3763).

12. Για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 20, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύνανται να θεσπίζονται στόχοι μείωσης εκπομπών ανά κλάδο δραστηριότητας.

13. Για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 20, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να τροποποιείται ή να εξειδικεύεται περαιτέρω η μέθοδος υπολογισμού των εκπομπών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η καλύτερη συγκρισιμότητα ανά κλάδο.

14. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, υπό την επιφύλαξη της παρ. 15 του παρόντος, δύνανται να καθορίζονται και να εξειδικεύονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας της παρ. 2 του άρθρου 21, η διαδικασία ένταξης των νησιών, ο φορέας και η πηγή χρηματοδότησης, οι κατευθύνσεις και οι μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι για την υλοποίηση έργων «GR-eco islands», καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή τους.

15. Με απόφαση του αρμόδιου για το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) Υπουργού, καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη συγχρηματοδότηση έργων «Gr-eco islands» του άρθρου 21 από τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027. Ειδικότερα, καθορίζονται η επιλεξιμότητα για συγχρηματοδότηση νησιών και τομέων παρέμβασης, το σύστημα διακυβέρνησης και διαχείρισης, η εταιρικότητα, ο φορέας και η πηγή χρηματοδότησης, οι δικαιούχοι και οι όροι ένταξης και υλοποίησης, ως προς τα εντασσόμενα στο ΕΣΠΑ έργα και ρυθμίζεται κάθε σχετικό με τη συγχρηματοδότηση των εν λόγω έργων ζήτημα.

16. Σε εφαρμογή του άρθρου 25, με κοινή απόφαση των Υπουργών Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθορίζονται οι συνεργαζόμενοι φορείς, το περιεχόμενο της συνεργασίας, καθώς και οι λεπτομέρειες για την ανάπτυξη, τη λειτουργία και το περιεχόμενο της βάσης δεδομένων της παρ. 3 του άρθρου 25.

17. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να τροποποιούνται οι δείκτες της περ. ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 27.

Άρθρο 34 **Μεταβατικές διατάξεις**

Η παρ. 2 του άρθρου 6 για την έγκριση των Περιφερειακών Σχεδίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική

Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) δεν εφαρμόζεται για τα ΠεΣΠΚΑ για τα οποία έχει ήδη εκκινήσει η διαδικασία εκπόνησής τους, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 35 **Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

1. Τα άρθρα 42, 43, 44 και 44α του ν. 4414/2016 (Α' 149), για την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, τα Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και την Ειδική Επισημονική Επιτροπή για την Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής αντίστοιχα.

2. Το τρίτο εδάφιο και οι υποπερ. α' έως στ' της περ. Α.2.1 της παρ. Α.2. του άρθρου 25 του ν. 3468/2006 (Α' 129), για την κατανομή εσόδων από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και τη διάθεση ποσοστού εξ αυτών προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε φορείς που εποπτεύονται από αυτό και σε ειδικούς λογαριασμούς.

ΜΕΡΟΣ Β' **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ** **ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ, ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ** **ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ** **ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ**

Άρθρο 36 **Έκτακτη οικονομική ενίσχυση λογαριασμών** **ηλεκτρικού ρεύματος οικιακών καταναλωτών**

1. Παρέχεται έκτακτη οικονομική ενίσχυση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για την κάλυψη μέρους της αύξησης του κόστους κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος σε λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος οικιακών καταναλωτών του εσωτερικού, που έχουν εκδοθεί κατά τη χρονική περίοδο από 1ης Δεκεμβρίου 2021 έως 31η Μαΐου 2022, εφεξής οριζόμενης ως «περίοδος αναφοράς».

2. Η οικονομική ενίσχυση παρέχεται σε φυσικά πρόσωπα, φορολογικούς κατοίκους Ελλάδος, με ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα μετά την αφαίρεση των φόρων, φορολογικού έτους 2020, έως τις σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ. Αν ο υπόχρεος υποβάλλει για πρώτη φορά φορολογική δήλωση για το φορολογικό έτος 2021, λαμβάνεται υπόψη το καθαρό οικογενειακό εισόδημα μετά την αφαίρεση των φόρων, φορολογικού έτους 2021. Τα στοιχεία εισοδήματος του φορολογικού έτους 2020, λαμβάνονται υπόψη όπως έχουν δηλωθεί έως την 1η Μαΐου 2022. Τα στοιχεία φορολογικής κατοικίας και του εισοδήματος φορολογικού έτους 2021, λαμβάνονται όπως έχουν δηλωθεί, μέχρι τη στιγμή της αίτησης για τη λήψη της οικονομικής ενίσχυσης κάθε δικαιούχου. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη της οικονομικής ενίσχυσης είναι ο δικαιούχος να έχει υποβάλει φορολογική δήλωση εισοδήματος φορολογικού έτους 2020 έως την 1η Μαΐου 2022, εφόσον υποχρεούται από τον νόμο και εάν υποχρεούται να υποβάλει για πρώ-

τη φορά δήλωση φόρου εισοδήματος για το φορολογικό έτος 2021, να έχει υποβάλει φορολογική δήλωση φορολογικού έτους 2021, πριν την υποβολή της αίτησης για τη λήψη της οικονομικής ενίσχυσης.

3. Δικαιούχοι της ενίσχυσης της παρ. 1 είναι οι οικιακοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίοι είναι συμβεβλημένοι σε κυμαινόμενα τιμολόγια προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας που αναπροσαρμόζονται με βάση τη χονδρεμπορική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Η ενίσχυση αφορά στον λογαριασμό κατανάλωσης της κύριας κατοικίας των δικαιούχων, καθώς και της μισθωμένης κατοικίας εξαρτώμενων παιδιών του νοικοκυριού που σπουδάζουν στο εσωτερικό.

Το ποσό της ενίσχυσης αντιστοιχεί σε ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%), επί της αύξησης των λογαριασμών ρεύματος των ως άνω παροχών, που έχουν εκδοθεί την περίοδο αναφοράς, υπολογιζόμενης ως του υπολοίπου που προκύπτει μετά την αφαίρεση, από το ποσό της ρήτρας αναπροσαρμογής κάθε λογαριασμού ρεύματος των ποσών έκπτωσης: α) που έχει χορηγηθεί από τον ειδικό λογαριασμό με την ονομασία «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης» του άρθρου εξηκοστού πρώτου του ν. 4839/2021 (Α' 181), και β) που έχει ήδη χορηγηθεί από τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, επί της κατανάλωσης ενέργειας του λογαριασμού.

4. Η οικονομική ενίσχυση χορηγείται σε δικαιούχους οι οποίοι επιβαρύνθηκαν με συνολική αύξηση των λογαριασμών ρεύματος που έχουν εκδοθεί, εντός της χρονικής περιόδου αναφοράς της παρ. 1, σύμφωνα με τον υπολογισμό της παρ. 3, για ποσό άνω των τριάντα (30) ευρώ και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα εξακόσια (600) ευρώ ανά δικαιούχο.

5. Το ως άνω ποσό της οικονομικής ενίσχυσης είναι αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία, καθώς και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

6. Το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης πιστώνεται σε τραπεζικό λογαριασμό της επιλογής του δικαιούχου από την ανώνυμη εταιρεία του Ελληνικού Δημοσίου «Κοινωνία της Πληροφορίας Μονοπρόσωπη Α.Ε.» (ΚτΠ Μ.Α.Ε.), κατόπιν αίτησης του δικαιούχου σε ειδική εφαρμογή της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr - ΕΨΠ) που δημιουργείται από την ΚτΠ Μ.Α.Ε., σε συνεργασία με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ). Ο δικαιούχος, αφότου αυθεντικοποιηθεί με τους προσωπικούς κωδικούς του - διαπιστευτήρια της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (taxisnet), σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4727/2020 (Α' 184), εισέρχεται στην εφαρμογή και αιτείται την πίστωση του ανωτέρω χρηματικού ποσού στον τραπεζικό του λογαριασμό.

7. Όλοι οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας και οι διαχειριστές ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούνται να διαβιβάσουν στην ΚτΠ Μ.Α.Ε. τα δεδομένα που απαιτούνται για την εφαρμογή του παρόντος. Η ΚτΠ Μ.Α.Ε. δικαιούται να χρησιμοποιήσει τα δεδομένα αυτά αποκλειστικά και μόνο για τις ανάγκες του παρόντος.

8. Η ΚτΠ Μ.Α.Ε. αναλαμβάνει τον τεχνικό σχεδιασμό, την υλοποίηση της ειδικής εφαρμογής, την οργάνωση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και των δεδομένων από κάθε πηγή, την τήρηση υπό συνθήκες που διασφαλίζουν την ακεραιότητα, εμπιστευτικότητα και διαθεσιμότητα των δεδομένων και κάθε άλλο θέμα που αφορά στην ομαλή λειτουργία της εφαρμογής, υπό την επιφύλαξη του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 ((ΓΚΠΔ, L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137). Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που καταχωρούνται στην ανωτέρω εφαρμογή, συλλέγονται, τηρούνται και τυγχάνουν περαιτέρω επεξεργασίας αποκλειστικά για τον αναφερόμενο στην παρ. 1 σκοπό. Τα ανωτέρω δεδομένα τηρούνται για τους ως άνω σκοπούς για περίοδο δύο (2) ετών και στη συνέχεια διαγράφονται. Υπεύθυνος επεξεργασίας της ειδικής εφαρμογής ορίζεται η ΚτΠ Μ.Α.Ε., η οποία, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, διασφαλίζει την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων, της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα ιδίως με τον ΓΚΠΔ και τον ν. 4624/2019.

9. Για την εφαρμογή του παρόντος, η ΚτΠ Μ.Α.Ε. επιχορηγείται από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κατόπιν ενίσχυσης των σχετικών πιστώσεων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης πιστώσεων του Υπουργείου του Ειδικού Φορέα 1023711-0000000 (Γενικές Κρατικές Δαπάνες) του Υπουργείου Οικονομικών.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται ειδικότερα η χρονική περίοδος της δράσης, ο χρόνος έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της ειδικής εφαρμογής της παρ. 6, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη λειτουργία αυτής, οι απαραίτητες διαλειτουργικότητες, οι κατηγορίες των δικαιούχων, η διαδικασία και ο χρόνος υποβολής της αίτησης, το περιεχόμενο αυτής, η διαδικασία, ο τρόπος υπολογισμού και η διαδικασία χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης, οι περιπτώσεις και η διαδικασία ανάκτησης τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, καθώς και κάθε αναγκαία τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια και διαδικασία που απαιτείται για την εφαρμογή του παρόντος. Με όμοια απόφαση δύναται να προβλέπεται η σχετική διαδικασία ενστάσεων.

Άρθρο 37

Έκτακτη εισφορά στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας

1. Επιβάλλεται άπαξ έκτακτη εισφορά με βάση την αύξηση του μικτού περιθωρίου κέρδους από τη συμμετοχή εκάστης μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας του ν. 4425/2016 (Α' 185)

(εφεξής «αγορές ηλεκτρικής ενέργειας»), για την περίοδο από την 1η Οκτωβρίου 2021 έως και την 30η Ιουνίου 2022, σύμφωνα με το παρόν. Υπόχρεοι για την καταβολή της εισφοράς είναι οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας για το σύνολο των μονάδων παραγωγής τους, καθώς και εκείνες που εκπροσωπούνται από Φορείς Σωρευτικής Εκπροσώπησης (ΦΟ.Σ.Ε.).

Από την επιβολή της εισφοράς εξαιρούνται:

α) οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Α.Π.Ε.) ή Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού - Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.) που έχουν συνάψει σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τον ν. 4414/2016 (Α' 149) ή σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, κατά το άρθρο 12 του ν. 3468/2006 (Α' 129) ή αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας, πριν την έναρξη ισχύος του ν. 3468/2006.

β) οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας θερμικών μονάδων που είναι εγκατεστημένοι στο Μικρό Συνδεδεμένο Σύστημα (ΜΣΣ) της Κρήτης.

Ειδικά για τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από Σ.Η.Θ.Υ.Α., η εισφορά επιβάλλεται μόνο επί της ποσότητας της παραχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας που αποζημιώνεται από τη συμμετοχή του παραγωγού αυτού στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας.

2. Η εισφορά υπολογίζεται ανά μήνα της παρ. 1 (εφεξής μήνας εξέτασης), με την εφαρμογή συντελεστή ενδυνάμυνσης τοις εκατό (90%) επί της θετικής διαφοράς του Μικτού Περιθωρίου Κέρδους του υπόχρεου, μεταξύ του μήνα εξέτασης και του ίδιου μήνα του προηγούμενου έτους, σταθμισμένης με το Ποσοστό των Συμβάσεων Προμήθειας Σταθερής Τιμής και αφαιρουμένων εκπτώσεων σε τελικούς καταναλωτές και επιστροφών, δυνάμει Διμερών Συμβάσεων Αγοραπωλησίας Ηλεκτρικής Ενέργειας, ως εξής:

Έκτακτη Εισφορά = 90% * [θετική διαφορά του Μικτού Περιθωρίου Κέρδους * (1 - Ποσοστό των Συμβάσεων Προμήθειας Σταθερής Τιμής) - Εκπτώσεις - επιστροφές Διμερών Συμβάσεων Αγοραπωλησίας Ηλεκτρικής Ενέργειας].

Για την εφαρμογή των ως άνω εδαφίων:

α) η διαφορά του μικτού περιθωρίου κέρδους καθορίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία, τις παραδοχές, τις παραμέτρους και τον τρόπο υπολογισμού που ορίζονται με την απόφαση της παρ. 7,

β) ως Ποσοστό των Συμβάσεων Προμήθειας Σταθερής Τιμής λαμβάνονται, εφόσον πιστοποιηθούν από ορκωτό λογιστή, οι ποσότητες που διατέθηκαν ανά μήνα εξέτασης από προμηθευτή, ο οποίος είναι το ίδιο πρόσωπο με τον υπόχρεο ή συνδεδεμένο με αυτόν πρόσωπο, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), σε τελικούς καταναλωτές δυνάμει συμβάσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας που δεν αναπροσαρμόζονται με βάση τη διακύμανση των τιμών στις ως άνω αγορές και που έχουν συναφθεί πριν την 1η Οκτωβρίου 2021, χωρίς μεταγενέστερη μεταβολή στους όρους αυτών, προς το σύνολο των ποσοτήτων που διατέθηκαν στους τελικούς καταναλωτές, εντός του ίδιου μήνα από τον ως άνω προμηθευτή,

γ) ως Εκπτώσεις λαμβάνονται, εφόσον πιστοποιηθούν από ορκωτό λογιστή, τα ποσά που αποδίδονται ανά μήνα εξέτασης προς τους τελικούς καταναλωτές μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας βάσει

της κατανάλωσής τους, από προμηθευτή ο οποίος είναι είτε το ίδιο πρόσωπο με τον υπόχρεο, είτε συνδεδεμένο με αυτόν πρόσωπο, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε.. Για την εφαρμογή του παρόντος, λαμβάνονται υπόψη οι εκπτώσεις που χορηγούνται από τους προμηθευτές επί της κατανάλωσης ενέργειας τιμολογίων προμήθειας που αναπροσαρμόζονται με βάση τη διακύμανση των τιμών στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των εκπτώσεων συνέπειας ως προς την εξόφληση των λογαριασμών κατανάλωσης. Οι εκπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου και το ύψος αυτών, που λαμβάνονται υπόψη, καθορίζονται ειδικότερα με την κοινή απόφαση της παρ. 7,

δ) ως Επιστροφές δυνάμει Διμερών Συμβάσεων Αγοραπωλησίας Ηλεκτρικής Ενέργειας ανά μήνα εξέτασης, λαμβάνονται, εφόσον πιστοποιηθούν από ορκωτό λογιστή, τα ποσά που ο υπόχρεος επέστρεψε σε αντισυμβαλλόμενο προμηθευτή, δυνάμει διμερών συμβάσεων αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες έχουν συναφθεί πριν την 8η Μαρτίου 2022.

Επιμέρους παραδοχές για την εφαρμογή των περ. β', γ' και δ' καθορίζονται στην απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 7.

3. Το ποσό της εισφοράς υπολογίζεται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ), ανά παραγωγό, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 7, επιβάλλεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και βεβαιώνεται και εισπράττεται αμελλητί από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, ως δημόσιο έσοδο, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 90). Τα έσοδα από την εισφορά αποδίδονται στον ειδικό λογαριασμό με την ονομασία «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης» για την επιδότηση λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας σε καταναλωτές.

4. Η εισφορά καταβάλλεται εντός τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170), της σχετικής πράξης προσδιορισμού. Η προθεσμία και η άσκηση προσφυγής κατά της πράξης προσδιορισμού δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.

5. Οι υπόχρεοι δύνανται, κατά τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών για σκοπούς επιβολής φόρου εισοδήματος, να εκπίπτουν το ποσό της εισφοράς της παρ. 1, ως δαπάνη, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε..

6. Οι Διαχειριστές «ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ», «ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ», «ΑΔΜΗΕ ΑΕ» και η «ΕΧΕ ΑΕ» παρέχουν στη ΡΑΕ και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας όλα τα απαιτούμενα στοιχεία για τις ανάγκες εφαρμογής και εποπτείας των προβλέψεων του παρόντος.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών καθορίζονται:

α) παραδοχές, ζητήματα εφαρμογής της μεθοδολογίας, παράμετροι και κάθε ειδικότερο θέμα για τον υπολογισμό της εισφοράς, κατόπιν πρότασης της ΡΑΕ,

β) η διαδικασία επιβολής, βεβαίωσης, είσπραξης και απόδοσης της εισφοράς στον ειδικό λογαριασμό με την ονομασία «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης», ο τύπος και το περιεχόμενο της πράξης επιβολής, τα αρμόδια όργανα για την έκδοσή της, καθώς και

γ) εν γένει κάθε λεπτομέρεια και διαδικασία που απαιτείται για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 38
Χρηματοδότηση «Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης»
από τον ειδικό λογαριασμό Υπηρεσιών Κοινής
Ωφέλειας και χρηματοδότηση δράσεων απόσυρσης
οικιακών ηλεκτρικών συσκευών από το «Ταμείο
Ενεργειακής Μετάβασης» - Προσθήκη παρ. 10 και 11
στο άρθρο εξηκοστό πρώτο του ν. 4839/2021

Στο εξηκοστό πρώτο άρθρο του ν. 4839/2021 (Α' 181) περί σύστασης Ειδικού Λογαριασμού με την ονομασία «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης», προστίθενται παρ. 10 και 11 σχετικά με τη χρηματοδότηση και τις δράσεις του Ειδικού Λογαριασμού ως εξής:

«10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών δύναται να χρηματοδοτείται ο ειδικός λογαριασμός της παρ. 1 από τον ειδικό λογαριασμό Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας του άρθρου 55 του ν. 4001/2011 (Α' 179).

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών δύναται να χρηματοδοτούνται από τον Ειδικό Λογαριασμό της παρ. 1, δράσεις που αφορούν στην απόσυρση και αντικατάσταση οικιακών ηλεκτρικών συσκευών μέσω συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης από πιστοποιημένους φορείς. Με την ως άνω απόφαση δύναται να καθορίζεται η διαδικασία μεταφοράς των πιστώσεων για τον ως άνω σκοπό.»

Άρθρο 39
Ορισμός του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας
ως φορέα υλοποίησης προγραμμάτων
του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

1. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας και οι κατά περίπτωση αρμόδιοι Υπουργοί, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των ειδικότερων διατάξεων που διέπουν τη χρηματοδότηση έργων και προγραμμάτων από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ή από άλλες πηγές, δύναται να ορίσουν το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας» (Τ.Ε.Ε.), ως φορέα υλοποίησης δράσεων και προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας και υδάτων ή για ψηφιακές δράσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και να προσδιορίσουν: α) τις σχετικές αρμοδιότητές του, β) το ποσοστό επί του προϋπολογισμού των προσκλήσεων που του καταβάλλεται για την κάλυψη των λειτουργικών του δαπανών, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το δύο τοις εκατό (2%) του προϋπολογισμού των προσκλήσεων δράσεων, που διαχειρίζεται κάθε φορά, γ) την πηγή χρηματοδότησής του, και δ) κάθε άλλο ειδικό θέμα σχετικό με την ανάληψη και εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του. Κάθε δράση ή πρόγραμμα περιλαμβάνει τους όρους που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού των λειτουργικών δαπανών λαμβάνεται υπόψη και ο τύπος των δράσεων, καθώς και τα καθήκοντα που αναλαμβάνει το Τ.Ε.Ε. ως Φορέας Υλοποίησης.

2. Το Τ.Ε.Ε., κατά την εφαρμογή του παρόντος, οφείλει να: α) ενεργεί με φερεγγυότητα και παρέχει εγγυήσεις, όσον αφορά στην ικανότητά του για διοικητική και δημοσιονομική διαχείριση του έργου που του ανατίθεται, β) διαθέτει εμπειρία στον τομέα που αφορά στο αντικείμενο του προγράμματος ή τμήματός του, γ) τηρεί τους

όρους και προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στην κοινή απόφαση της παρ. 1. Στο πλαίσιο λειτουργίας του ως Φορέα Υλοποίησης των εκάστοτε δράσεων ή προγραμμάτων, το Τ.Ε.Ε. εποπτεύεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως προς την υλοποίηση των συγκεκριμένων δράσεων ή προγραμμάτων, βάσει της κοινής απόφασης της παρ. 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ
ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Άρθρο 40
Ειδικότερες ρυθμίσεις κτηματογράφησης και Εθνικού
Κτηματολογίου στις εκτάσεις του άρθρου 67
του ν. 998/1979

1. Δηλώσεις εγγραπτέου δικαιώματος του άρθρου 2, αιτήσεις διόρθωσης της παρ. 4α του άρθρου 6 και του άρθρου 6Α και ενστάσεις του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 (Α' 114), που έχουν υποβληθεί από το Ελληνικό Δημόσιο με αντικείμενο το δικαίωμα κυριότητάς του σε ακίνητα που εμφανίζονται ως δάση στους αναρτημένους ή κυρωμένους δασικούς χάρτες, όπως είχαν διαμορφωθεί σύμφωνα με το άρθρο 67 του ν. 998/1979 (Α' 289), πριν την αντικατάστασή του με το άρθρο 93 του ν. 4915/2022 (Α' 63), το οποίο δικαίωμα θεμελιώνεται μόνο στο τεκμήριο κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί των δασικών εκτάσεων και όχι σε άλλον λόγο κτήσης, ανακαλούνται από το Ελληνικό Δημόσιο ή απορρίπτονται οίκοθεν από το αρμόδιο Γραφείο Κτηματογράφησης, την αρμόδια Επιτροπή Εξέτασης Υποθέσεων Κτηματογράφησης και την αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων, αντίστοιχα. Το Γραφείο Κτηματογράφησης, μετά την απόρριψη ή ανάκληση των δηλώσεων, αιτήσεων διόρθωσης και ενστάσεων, προβαίνει οίκοθεν στις απαραίτητες διορθώσεις των οικείων κτηματολογικών πινάκων καταχωρίζοντας ως κυρίου επί των παραπάνω ακινήτων τους ιδιώτες που έχουν υποβάλει σχετική δήλωση εγγραπτέου δικαιώματος κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του ν. 2308/1995. Αν δεν έχει υποβληθεί δήλωση εγγραπτέου δικαιώματος ή με βάση την υποβληθείσα δήλωση δεν θεμελιώνεται επαρκώς, αυτό εμφανίζεται στους προσωρινούς κτηματολογικούς πίνακες με την ένδειξη «άγνωστου ιδιοκτήτη».

2. Το Ελληνικό Δημόσιο παραιτείται από τις ασκηθείσες αγωγές της παρ. 2 και τις ασκηθείσες αιτήσεις των παρ. 3 και 8 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 (Α' 275), καθώς και από ασκηθέντα ένδικα μέσα επί αποφάσεων τέτοιων αγωγών και αιτήσεων, με αντικείμενο το δικαίωμα κυριότητάς του, σε ακίνητα που εμφανίζονται ως δάση στους αναρτημένους ή κυρωμένους δασικούς χάρτες, όπως είχαν διαμορφωθεί με βάση το άρθρο 67 του ν. 998/1979, πριν την αντικατάστασή του με το άρθρο 93 του ν. 4915/2022, όταν το δικαίωμα κυριότητας θεμελιώνεται μόνο στο τεκμήριο κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου, επί των δασικών εκτάσεων και όχι σε άλλον λόγο κτήσης.

Άρθρο 41
Δευτερεύοντες διατάκτες και αναθέτουσες αρχές -
Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 49 του ν. 4915/2022

Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4915/2022

(Α΄ 63), περί ανάθεσης πρόσθετων αρμοδιοτήτων στις Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, προστίθενται δυο εδάφια και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στις Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών ανατίθενται, επιπλέον των ήδη ασκούμενων αρμοδιοτήτων τους, και αρμοδιότητες για τη διαχείριση θεμάτων προϋπολογισμού, ελέγχου, εκκαθάρισης, ενταλματοποίησης και πληρωμής δαπανών, η άσκηση των αρμοδιοτήτων των παρ. 4 και 5 του άρθρου 24, καθώς και των άρθρων 26, 66 και 69Γ του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), για δαπάνες που διενεργούνται από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατόπιν έκδοσης επιτροπικού εντάλματος, καθώς και η διαχείριση θεμάτων προμηθειών. Για το ως άνω επιτροπικό ένταλμα οι Προϊστάμενοι των Επιθεωρήσεων Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής ορίζονται δευτερεύοντες διατάκτες για κάθε είδους δαπάνη, κατά παρέκκλιση της παρ. 3 του άρθρου 37 του ν. 4622/2019 (Α΄ 133). Οι Επιθεωρήσεις Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής λογίζονται ως χωριστές επιχειρησιακές μονάδες ανεξαρτήτως υπεύθυνες για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεών τους, κατά το άρθρο 6 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) και οι Προϊστάμενοι αυτών ορίζονται ως αποφαινόμενα όργανα στο πλαίσιο διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης.»

Άρθρο 42

Έκδοση επιτροπικών ενταλμάτων και ανάληψη εκκρεμών δεσμεύσεων -Τροποποίηση άρθρου 55 του ν. 4915/2022

Στο τέλος του άρθρου 55 του ν. 4915/2022 (Α΄ 63) προστίθενται τρία νέα εδάφια και το άρθρο 55 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 55

Μεταβατική διάταξη για τις δαπάνες λειτουργίας

Οι δαπάνες λειτουργίας των δασικών υπηρεσιών που μεταφέρθηκαν από τις δασικές υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας με το τρίτο άρθρο της από 13.8.2021 πράξης νομοθετικού περιεχομένου (Α΄ 143), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4824/2021 (Α΄ 156), στις οποίες περιλαμβάνεται και η μισθοδοσία του προσωπικού, βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων από τις οποίες μεταφέρονται, μέχρι την 31η Μαΐου 2022. Από 1ης Ιουνίου 2022 οι δαπάνες του πρώτου εδαφίου βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Από την ως άνω ημερομηνία και για τη διάρκεια της τρέχουσας αντιπυρικής περιόδου καθίσταται δυνατή η έκδοση επιτροπικών ενταλμάτων για την εξυπηρέτηση, κατά προτεραιότητα, των άμεσων λειτουργικών αναγκών των μεταφερόμενων Δασικών Υπηρεσιών. Με μέριμνα των δευτερευόντων διατακτών και έως την 31η Δεκεμβρίου 2022, δύναται να αναλαμβάνονται αμελλητί οι ως άνω υποχρεώσεις εντός των διαθέσιμων πιστώσεων, καθώς και οι εκκρεμείς δεσμεύσεις και απλήρωτες υποχρεώσεις για τις οποίες έχει τηρηθεί το π.δ. 80/2016 (Α΄ 5). Οι δαπάνες του τέταρτου εδαφίου, αρχής γενομένης από 1ης Αυγούστου 2021, λογίζονται ως νόμιμες και κανονικές.»

Άρθρο 43

Διοικητικές κυρώσεις περί αποβλήτων - Αντικατάσταση άρθρου 69 του ν. 4819/2021

Στο άρθρο 69 του ν. 4819/2021 (Α΄ 129), περί διοικητικών κυρώσεων διαχείρισης αποβλήτων: α) στην παρ. 3 προστίθεται νέο πρώτο εδάφιο ως περ. α) και το υφιστάμενο εδάφιο αριθμείται ως περ. β), β) από την αναφορά παραβάσεων της παρ. 5 αφαιρούνται η παραβίαση της παρ. 8 του άρθρου 12, περί διανομής κερδών, και η παραβίαση των τυχόν πρόσθετων όρων των αποφάσεων έγκρισης ή ανανέωσης, γ) προστίθενται παρ. 5α και 5β, δ) στην παρ. 6 η αναφορά στην έκθεση προγραμματισμού της παρ. 10 του άρθρου 12 του ν. 4819/2021 αφαιρείται, ε) αντικαθίσταται η παρ. 10, στ) η παρ. 11 διασπάται και αντικαθίσταται από δύο εδάφια, τα οποία αριθμούνται ως περ. α) και β) αντίστοιχα, ζ) στην παρ. 12 διορθώνεται η παραπομπή στις αναφερόμενες διατάξεις και το άρθρο 69 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 69

Διοικητικές κυρώσεις (Άρθρο 36 της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ, όπως έχει τροποποιηθεί με την παρ. 26 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/851)

1. Στον υπόχρεο που παραβαίνει την παρ. 1 του άρθρου 11 επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ίσο με τις ελάχιστες χρηματικές εισφορές της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 13, που ισχύουν κατά τη διαπίστωση της παράβασης, τις οποίες θα κατέβαλε σε ΣΣΕΔ για το χρονικό διάστημα των τελευταίων πέντε (5) ετών. Σε περίπτωση που ο παραγωγός συμμορφώνεται αυτοβούλως με την υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 11 εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, το χρηματικό πρόστιμο περιορίζεται στο ποσό που αντιστοιχεί στις χρηματικές εισφορές του τελευταίου ημερολογιακού έτους.

2. Στον υπόχρεο που παραβαίνει την παρ. 5 του άρθρου 11 επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο από εκατό (100) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

3. α) Στον υπόχρεο που δεν καταβάλλει στο συμβεβλημένο ΣΣΕΔ τις χρηματικές εισφορές που έχουν εγκριθεί από τον Ε.Ο.ΑΝ., αλλά μικρότερες χρηματικές εισφορές, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ίσο με το σύνολο της διαφοράς των καταβληθέντων χρηματικών εισφορών του υπόχρεου στο ΣΣΕΔ, σε σχέση με τις χρηματικές εισφορές που έχουν εγκριθεί από τον Ε.Ο.ΑΝ. για το ΣΣΕΔ και έχουν αναρτηθεί στον διαδικτυακό ιστότοπο «Διαύγεια», με έναρξη του υπολογισμού από την ημερομηνία έναρξης της παράβασης με ευθύνη του υπόχρεου ή του φορέα ΣΣΕΔ.

β) Στον διακινητή συσκευασμένων προϊόντων και τον διακινητή προϊόντων για τα οποία έχει εγκριθεί ΠΔΕΠ, που παραβαίνει το άρθρο 14, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο από πεντακόσια (500) ευρώ έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ.

4. Στον υπόχρεο, που παραβαίνει την υποχρέωση της παρ. 7 του άρθρου 11, επιβάλλεται πρόστιμο από εκατό (100) ευρώ έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.

5. Στους φορείς ΣΕΔ που παραβαίνουν τις παρ. 1, 2, 9, και 12 του άρθρου 12, επιβάλλεται πρόστιμο από πεντακόσια (500) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

5α. Στους φορείς ΣΣΕΔ που παραβαίνουν την παρ. 8

του άρθρου 12, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το ποσό των κερδών που διανεμήθηκαν από τον φορέα ΣΣΕΔ στους μετόχους ή τους εταίρους του και τίθενται ειδικόι όροι με προθεσμία συμμόρφωσης. Αν ο φορέας ΣΕΔ δεν συμμορφώνεται για δυο (2) συνεχόμενες φορές, ο Ε.Ο.ΑΝ. αφαιρεί την έγκριση οργάνωσης και λειτουργίας του.

5β. Αν διαπιστωθεί από την αξιολόγηση της ετήσιας έκθεσης της παρ. 11 του άρθρου 12 ή ύστερα από διενέργεια ελέγχου του άρθρου 67 ότι ο φορέας ΣΕΔ παρουσιάζει ουσιαστική απόκλιση από το επιχειρησιακό σχέδιο ή δεν εφαρμόζει όρο έγκρισής του, ο Ε.Ο.ΑΝ.: α) επιβάλλει την άμεση κατάπτωση υπέρ του, της εγγύησης που προβλέπεται στην παρ. 18 του άρθρου 12 για φορείς ΣΣΕΔ ή αν οι φορείς ΣΣΕΔ ήδη παραβιάζουν την παρ. 18 του άρθρου 12, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το προβλεπόμενο ποσό της εγγύησης, και β) θέτει ειδικούς όρους με προθεσμία συμμόρφωσης. Αν επί δύο (2) φορές ο φορέας ΣΕΔ δεν συμμορφώνεται, ο Ε.Ο.ΑΝ. αφαιρεί την έγκριση οργάνωσης και λειτουργίας του φορέα ΣΕΔ.

6. Σε περίπτωση υποβολής της έκθεσης της παρ. 11 του άρθρου 12 μετά την παρέλευση της προθεσμίας επιβάλλεται στους φορείς ΣΕΔ πρόστιμο τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ για κάθε μήνα καθυστέρησης για τους πρώτους τρεις (3) μήνες και δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για κάθε επόμενο μήνα καθυστέρησης. Σε περίπτωση που η καθυστέρηση υπερβεί τους έξι (6) μήνες, η μη υποβολή θεωρείται οριστική και επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ.

7. Στους φορείς ΣΣΕΔ που παραβαίνουν την παρ. 18 του άρθρου 12 επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το προβλεπόμενο ποσό της εγγύησης.

8. Στους φορείς ΣΕΔ, που δεν εξοφλούν το τιμολόγιο προς τον Ε.Ο.ΑΝ., μέσα σε δύο (2) μήνες από την ημερομηνία έκδοσής του, επιβάλλεται προσαύξηση δέκα τοις εκατό (10%) επί του οφειλόμενου ποσού.

9. Για τους φορείς ΣΕΔ, που δεν συμμορφώνονται με την παρ. 7 του άρθρου 9 επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) του ύψους των χρηματικών εισφορών, όπως αυτές τιμολογήθηκαν κατά τη διάρκεια της προηγούμενης ετήσιας διαχειριστικής περιόδου.

10. Στον παραγωγό συσκευασιών, στον παραγωγό προϊόντων ή στον διαχειριστή ΑΕΚΚ που δεν δηλώνει προς το ΣΣΕΔ και τον Ε.Ο.ΑΝ. τις πραγματικές ποσότητες συσκευασιών ή άλλων προϊόντων επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο που ισούται με τις αναλογούσες χρηματικές εισφορές για τις πραγματικές ποσότητες που δεν δηλώθηκαν, για όσο διάστημα δεν δηλώθηκαν. Στον φορέα ΣΕΔ που παραβαίνει την υποχρέωση της παρ. 6 του άρθρου 12 επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο από πεντακόσια (500) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

11. α) Στον παραγωγό συσκευασιών και στον παραγωγό ή διαχειριστή άλλων προϊόντων, στον διακινητή συσκευασιών ή στον διακινητή άλλων προϊόντων, που παρεμποδίζει ή με οποιονδήποτε τρόπο αποφεύγει τη διενέργεια ελέγχων που αποφασίστηκαν από τον Ε.Ο.ΑΝ., σύμφωνα με το άρθρο 67, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

β) Στον φορέα ΑΣΕΔ ή ΣΣΕΔ που παρεμποδίζει ή με οποιονδήποτε τρόπο αποφεύγει τη διενέργεια ελέγχων που αποφασίστηκαν από τον Ε.Ο.ΑΝ., σύμφωνα με το άρθρο 67, ο Ε.Ο.ΑΝ.: β) επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο

από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, και β) αφαιρεί την έγκριση οργάνωσης και λειτουργίας του φορέα ΑΣΕΔ ή ΣΣΕΔ, εφόσον ο φορέας ΑΣΕΔ ή ΣΣΕΔ παρεμποδίζει ή με οποιονδήποτε τρόπο αποφεύγει τη διενέργεια ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 67 για δεύτερη φορά.

12. Στους φορείς διαχείρισης αποβλήτων, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 3, που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Μέρος Β' και τα ΠΔΕΠ, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο από πεντακόσια (500) ευρώ έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ.

13. Στους φορείς ΣΕΔ, που ενεργούν κατά παράβαση της παρ. 2 του άρθρου 5, της παρ. 2 του άρθρου 6 και της παρ. 1 του άρθρου 10 της υπ' αριθμ. 181504/2016 (Β' 2454) απόφαση Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο από πεντακόσια (500) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

14. Στα Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) για την παραβίαση της παρ. 3 του άρθρου 31 επιβάλλεται από τον Ε.Ο.ΑΝ. πρόστιμο ύψους πέντε (5) ευρώ ανά τόνο εισερχόμενων αποβλήτων που αντιστοιχούν σε δήμους για τους οποίους δεν πραγματοποιήθηκε εργασία δειγματοληψίας.

15. Στον υπόχρεο της παρ. 1 του άρθρου 38, σε περίπτωση καταβολής μετά την παρέλευση της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 38, επιβάλλεται από τον Ε.Ο.ΑΝ. πρόστιμο ίσο με το δύο τοις εκατό (2%) του τέλους ταφής που αντιστοιχεί στο οφειλόμενο σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 38 ποσό, το οποίο ανατοκίζεται με επιτόκιο δύο τοις εκατό (2%) για κάθε μήνα καθυστέρησης.

16. Οι κυρώσεις επιβάλλονται με απόφαση του Ε.Ο.ΑΝ., ύστερα από κλήση του καθ' ου να εκθέσει τις απόψεις του μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών. Αν η παράβαση βεβαιώθηκε κατόπιν ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 67, η σχετική έκθεση κοινοποιείται στον ελεγχόμενο μαζί με την κλήση του σε παροχή εξηγήσεων. Για την επιμέτρηση της κύρωσης λαμβάνονται υπόψη η ιδίως η σοβαρότητα της παράβασης, η συμμόρφωση ή μη στις υποδείξεις των αρμόδιων οργάνων μετά τη διαπίστωση της παράβασης, οι παρόμοιες παραβάσεις στο παρελθόν και ο βαθμός υπαιτιότητας, το όφελος που έχει αποκομίσει ο παραβάτης από την παράβαση και τα οικονομικά του μεγέθη. Με προεδρικό διάταγμα, μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατόπιν γνώμης του Δ.Σ. του Ε.Ο.ΑΝ. και με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 91, καθορίζονται αναλυτικές μεθοδολογίες προσδιορισμού των διοικητικών κυρώσεων ανά διαφορετική κατηγορία παραβάτη του παρόντος και ανά είδος παράβασης, με βάση κατ' ελάχιστον τα προαναφερόμενα κριτήρια.

17. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται σύμφωνα με τον παρόντα, βεβαιώνονται από τον Ε.Ο.ΑΝ., εισπράττονται σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ και αποδίδονται στον Ε.Ο.ΑΝ..»

Άρθρο 44

Συμμετοχή των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων στην εναλλακτική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων συσκευασιών - Τροποποίηση άρθρου 89 του ν. 4819/2021

Στο άρθρο 89 του ν. 4819/2021 (Α' 129): α) στην παρ. 1 προστίθενται οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

(ΦΟΔΣΑ) και τροποποιούνται οι προϋποθέσεις συνεργασίας των Συλλογικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για την οργάνωση της εναλλακτικής διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων συσκευασιών, β) η παρ. 2 αντικαθίσταται, γ) στους φορείς που παρουσιάζουν την αδυναμία συμφωνίας του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 προστίθενται οι ΦΟΔΣΑ και τα ΣΣΕΔ, δ) στα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 5 ορίζεται ότι οι υποχρεώσεις που ισχύουν για τους Ο.Τ.Α. ισχύουν και για τους ΦΟΔΣΑ, και το άρθρο 89 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 89

Όροι και προϋποθέσεις για την εναλλακτική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων συσκευασιών
(Άρθρο 7 της Οδηγίας 94/62/ΕΚ,
όπως έχει αντικατασταθεί με την παρ. 8 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/852)

1. Η οργάνωση της εναλλακτικής διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων συσκευασιών πραγματοποιείται α) από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού ή και β) από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού σε συνεργασία με τον Οικείο Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) και με δυνατότητα συνεργασίας με τους Φορείς Συλλογικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) αποβλήτων συσκευασιών ή και γ) από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού σε συνεργασία με τους Φορείς Συλλογικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) αποβλήτων συσκευασιών ή και τους φορείς κοινωνικής αλληλέγγυας οικονομίας του άρθρου 3 του ν. 4430/2016 (Α' 205), οι οποίοι δραστηριοποιούνται στα διοικητικά όρια της περιφερειακής ενότητας ή των όμορων Ο.Τ.Α., εφόσον υπάρχει έγγραφη συμφωνία αυτών με τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

2. Για την οργάνωση της εναλλακτικής διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων συσκευασιών σε συνεργασία με τα ΣΣΕΔ καταρτίζονται πενταετείς συμβάσεις συνεργασίας μεταξύ: α) των φορέων ΣΣΕΔ και των οικείων ΦΟΔΣΑ, με την προϋπόθεση ότι οι οικείοι ΦΟΔΣΑ έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού ή β) των φορέων ΣΣΕΔ, των οικείων ΦΟΔΣΑ και των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, γ) των φορέων ΣΣΕΔ και των Ο.Τ.Α. α' βαθμού ή δ) των φορέων ΣΣΕΔ, των Ο.Τ.Α. α' βαθμού και των φορέων κοινωνικής αλληλέγγυας οικονομίας του άρθρου 3 του ν. 4430/2016, εφόσον υπάρχει σχετική απόφαση του Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

Με τη σύμβαση καθορίζονται ιδίως: αα) τα επιχειρησιακά σχέδια της εναλλακτικής διαχείρισης που περι-

λαμβάνουν ιδίως, τις εργασίες διαχείρισης των αποβλήτων συσκευασιών, τις οποίες αναλαμβάνουν τα συμβαλλόμενα μέρη, ββ) το σύνολο των λοιπών υποχρεώσεων των φορέων ΣΣΕΔ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εγκριμένο από τον ΕΟΑΝ επιχειρησιακό σχέδιο των φορέων ΣΣΕΔ, γγ) τα μέτρα που λαμβάνονται και οι συνέπειες που επέρχονται στην περίπτωση αθέτησης των συμβατικών υποχρεώσεων των μερών.

3. Αν διαπιστώνεται αδυναμία συμφωνίας μεταξύ ΦΟΔΣΑ και των φορέων ΣΣΕΔ ή Ο.Τ.Α. α' βαθμού και των φορέων ΣΣΕΔ για τους όρους σύναψης της σύμβασης συνεργασίας, το θέμα παραπέμπεται με μέριμνα ενός των ενδιαφερόμενων μερών στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (Ε.Ο.ΑΝ.) για συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς. Τα μέρη δύνανται να αποδεχθούν τη συμβιβαστική λύση που προτείνεται για την επίλυση της διαφοράς. Η τήρηση της διαδικασίας αυτής αποτελεί υποχρεωτική προδικασία πριν την προσφυγή στα αρμόδια δικαστήρια.

4. Οι φορείς Ατομικών Συστημάτων Συλλογικής Διαχείρισης (ΑΣΕΔ) αποβλήτων συσκευασιών μπορούν επίσης να οργανώνουν την εναλλακτική διαχείριση δημοτικών αποβλήτων συσκευασιών που αφορά τη δραστηριότητά τους.

5. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 84 εφαρμόζεται και για τις υποχρεώσεις των Ο.Τ.Α. α' βαθμού ή και των οικείων ΦΟΔΣΑ που προκύπτουν από την εκτέλεση της σύμβασης συνεργασίας με φορέα ΣΣΕΔ. Οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού ή και οι ΦΟΔΣΑ λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την ομαλή και αποδοτική λειτουργία της εναλλακτικής διαχείρισης. Τα μέτρα αυτά αναφέρονται κυρίως στην εφαρμογή συστημάτων επιστροφής και συλλογής των αποβλήτων συσκευασιών με υποχρεωτική τη συμμετοχή του καταναλωτή ή του τελικού χρήστη.»

**ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

**Άρθρο 45
Έναρξη ισχύος**

1. Ο παρών τίθεται σε ισχύ από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, έκτος αν ορίζεται άλλως στις επιμέρους διατάξεις του.

2. Το άρθρο 18 σχετικά με την ενδυνάμωση της διάστασης της κλιματικής αλλαγής στην περιβαλλοντική αδειοδότηση και την τροποποίηση του Παραρτήματος II του ν. 4014/2011 (Α' 209), ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2024.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΥΛΩΝΑΚΗΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ Κ. ΠΕΡΙΦΑΝΟΥ